наша
свабода

№39(126) ВЫДАЕЦЦА З 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДА

11 КРАСАВІКА
2001 года
СЕРАДА

Адрас: 220123,
г.Мінск, а/я 103

E-mail:
NPSvaboda@irex.minsk.by
http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

Лукашэнку: паравозу і ...

У мінулую пятніцу беларуская служба радыё «Свабода» паведаміла пра паравоз, упрыгожаны цяперашнім гербам РБ, партрэтам Лукашэнкі і надпісам «Сярдзіты бацька», які стаіць на лецішчы аднаго былога прадпрымальніка пад Мінскам. Далей апавядалася, што гэты прадпрымальнік – Генадзь прысніў Усявышняга, які паведаміў, што калі ён прадасць паравоз, то Лукашэнка прайграе выбары. Журналіст РС не ўдакладніў, якую суму парадзіў прасіць за старую жалязяку Гасподзь. Паведамлялася толькі, што паравоз быў куплены ў 1992 годзе прыкладна за 200 долараў. У нашай рэдакцыі гэтая інфармацыя выклікала пэўны ажыятаж: купіў паравоз і – капут Лукашэнку! Мы вырашылі набыць лакаматыў. На перамовы адправілі галоўнага рэдактара. Высветлілася, што паравоз проста так не аддадуць: пачатковая цана – як за раяль сп.Ленана. Бізнес на тым і скончыўся.

Але высновa з гэтай гісторыі такая: ідэя выбараў авалодала масамі, і пазбавіцца цяперашняга кіраўніка хоча ўжо не толькі апазіцыя. Прычым некаторыя не супраць на гэтым і зарабіць: хоць якая карысць – не ад самога Лукашэнкі, дык хоць ад паравоза, які названы ягоным імем.

Павел КРЫЛЬСКІ

Заявление США в ОБСЕ

Руководитель миссии США в ОБСЕ посол Дэвид Т. Джонсон призывает Белоруссию соблюдать свои обязательства в рамках ОБСЕ. Выступая 5 апреля в Вене он сказал:

«На прошлой неделе мы выразили озабоченность тем, что вопреки обязательствам Белоруссии в рамках ОБСЕ местные власти продолжают лишать своих собственных граждан свободы собраний, в самый последний раз в связи с демонстрацией, состоявшейся 25 марта.

Как отмечалось в соответствующем докладе Консультативно-контрольной группы, выпущенном на прошлой неделе, 29 марта председателя крупной демократической партии Белорусский народный фронт Винцука Вячорку заключили в тюрьму на 15 суток за организацию этой демонстрации. В дополнение к этому к 15 суткам тюрьмы был приговорен лидер Консервативной христианской партии Юрий Беленький. Сегодня угроза тюрьмы нависла над лидером демократической молодежной организации «Малады фронт», и не менее четырех демонстрантов уже были оштрафованы на сумму, эквивалентную более чем месячной зарплате.

Нельзя провести свободные и честные президентские выборы, не разрешив проводить мирные собрания и шествия. Мы призываем белорусские власти соблюдать свои обязательства в отношении свободы собраний. В частности, мы призываем их немедленно выпустить на свободу вышеупомянутых лиц и отменить штрафы, наложенные на демонстрантов.

Хочу воспользоваться этой возможностью, чтобы повторить призыв моего правительства к белорусскому правительству об отмене постановления №8, пока еще не поздно. Как мы уже отмечали, если это постановление будет реализовано, оно фактически уничтожит возможность проведения свободных и честных выборов, которые могут быть признаны таковыми международным сообществом».

(Распространено Офисом международных информационных программ Государственного департамента США)

Лукашенко подписали приговор

Вядома, што расійскае кіраўніцтва і палітычная эліта нераўнадушна ставіцца да будучых прэзідэнцкіх выбараў у Беларусі.

Лукашэнка не здолеў знайсці паразумення з цяперашнім гаспадаром Крамля: кожны візіт у Маскву суправаджаецца скандалам, відавочным нежаданнем расійскага боку гуляць з беларускім рэжымам па ягоных правілах ці хоць бы на роўных. Пяцігоддзе Расійска-Беларускага «саюза», якое прыпала на 2 красавіка, не сталася хоць якой-небудзь значнай падзеяй, наадварот, падкрэсліла штучнасць яго ўтварэння. Артыкул, які мы перадрукоўваем з расійскай газеты *«Stringer»*, дае пэўную інфармацыю і тлумачыць апошнія падзеі ў беларуска-расійскіх дачыненнях.

В Кремле принято однозначное решение о замене Александра Лукашенко на посту президента Беларуси.

В недрах Совета безопасности России уже создана специальная аналитическая группа, которая состоит из бывших сотрудников КГБ БССР. В обязанности группы входит анализ текущей ситуации, поиск достойного кандидата и информационное обеспечение грядущих белорусских выборов.

Чуть раньше «негласное задание» по проведению выборов в Беларуси получил Роман Абрамович. На губернатора Чукотки возложена задача консолидации финансовых ресурсов.

Окончание на стр.3

Жыць стане лепей, жыць стане весялей

Учора Аляксандр Лукашэнка звярнуўся з штогадовым пасланнем да Нацыянальнага сходу. У прамове, якая доўжылася больш за гадзіну, ён раскрытыкаваў сённяшні стан справаў практычна ва ўсіх галінах эканомікі Беларусі. Неаднойчы найвышэйшаму чынавенству даводзілася чырванець і прыніжана схіляць галовы, выслухоўваючы крытыку Самага.

На публічны выступ кіраўніка дзяржавы былі сагнаныя не толькі прадстаўнікі абедзвюх палатаў, але і міністры, кіраўнікі ведамстваў. Прыйшлі паслухаць А.Лукашэнку і замежныя дыпламаты.

Уся прамова была пабудаваная такім чынам, каб стварыць у беларускіх грамадзянаў адчуванне актыўнай дзейнасці А.Лукашэнкі на пасадзе кіраўніка краіны. Народ мусіць бачыць, што ён не сядзіць, склаўшы рукі, а шмат працуе. Насамрэч усё звялося да звычайнай дэмагогіі – як было неаднойчы.

Падтрымліваючы традыцыйны для многіх беларусаў тэзіс, што «чыноўнікі кепскія, а бацька – ён добры», галоўны шоўмэн краіны бязлітасна граміў кіраўнікоў усіх рангаў. Было выказана шмат тэзісаў, якія часам супярэчылі адзін аднаму, але ў цэлым складалі макет перадвыбарнай праграмы будучага кандыдата.

Пры гэтым, сам А.Лукашэнка выглядаў вельмі кепска – шэрыя невыразныя вочы, схуднеўшы твар. Адчувалася, што ўжо цяпер бараацьба за прэзідэнцкае крэсла на другі тэрмін адымае зашмат сілаў.

Шмат нараканняў кіраўніка дзяржавы выклікалі высокія кошты. Але замест таго, каб размаўляць пра ўвядзенне сапраўдных рынкавых механізмаў у краіне і памяншэння ролі дзяржавы ў эканоміцы, былі абраны знаёмы з савецкіх часоў арсенал рэпрэсіўных абцанак: «навесці парадак», «спыніць», «адрэгуляваць» і г.д. Гэта яшчэ адзін раз паказвае, што калі даходзіць да канкрэтнай справы, рынак для кіраўніка дзяржавы – пусты гук.

У прыватнасці, А.Лукашэнка заявіў, што галоўнае пытанне, якое выклікае ягоную заклапочанасць і нават прыгнечанасць, – гэта праблема жыллёвага будаўніцтва. Ён патрабаваў зніжэння коштаў на рынку будаўніцтва кватэраў – «каб яны набываліся на зберажэнні грамадзянаў» – і навядзення парадку ў гэтай галіне. Па ягоных словах, для больш чым паўмільёна беларускіх сем'яў актуальная праблема паляпшэння жыллёвых умоваў. Разлік просты – усе, хто адчувае патрэбу ў жыллі, будзе падтрымліваць абранне А.Лукашэнкі прэзідэнтам.

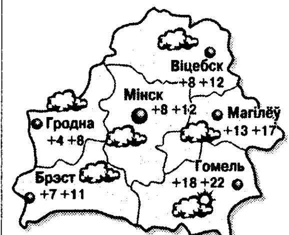
Цікава, што калі праз пару хвілінаў беларускі кіраўнік накінуўся на апаратару мабільнай тэлефоннай сувязі, то выступ яго загучаў куды больш моцна. Хоць праблема высокіх цэнаў і манапалізму на гэтым рынку і не была названая галоўнай (у адрозненне ад жыллёвай праблемы), але эмацыйны выкід А.Лукашэнкі тут быў значна больш. Відаць, сапраўды дапякло чалавека.

Заканчэнне на стар.5

НАВІНЫ

- **У міністэрстве эканомікі разглядаюць пытанне падвышэння мінімальнай зарплаты.** Не выключана, што яе павелічэнне адбудзецца з 1 траўня. Такі захад прымаецца для выканання даручэння А.Лукашэнкі давесці да канца года сярэднюю зарплату працоўных у бюджэтнай сферы да 100 долараў (на гэта ў бюджэце зарэзервавана 952 мільярды рублёў).
- **На праспекце Скарыны і плошчах Мінска вонкавай рэкламы пасля апоўначы гарэць цяпер не будзе.** Рашэнне аб адключэнні прынялі рэкламныя агенцтвы і рэкламадаўцы. Гэта было зроблена пасля таго, як дэпутаты гарсавета прынялі пастанову аб павелічэнні тарыфаў на размяшчэнне рэкламы, каб павялічыць даходы ў бюджэт.
- **Нацыянальны банк краіны прыняў рашэнне выдаваць камерцыйным банкам Генеральную ліцэнзію не раней як пасля года ад часу яго рэгістрацыі.** А да ўсяго пры ўмове стабільнай працы і 5 мільёнах еўра наяўных уласных сродкаў.
- **У Беларусі арганізоўваецца збор подпісаў за прыняцце ў законапраект «Аб адукацыі» папраўкі аб добраахвотным размеркаванні студэнтаў.** Такую кампанію збіраецца праводзіць маладзёжная арганізацыя «Грамадзянскі форум».
- **Адна з лекарак Гродзенскага псіханеўралагічнага дыспансера скончыла жыццё самагубствам.** Папярэднае следства ўстанавіла, што яна мела дачыненне да гандлю псіхатропнымі рэчывамі з выхадам на гродзенскіх наркаманаў.
- **13-14 красавіка ў Мінску ўжо трэцім разам пройдзе прэзентацыя міжнароднага фестывалю рэкламы «Канскія львы».** Мінулымі гадамі гэтая імпрэза заўсёды праходзіла з аншлагамі. Сёлета да паказу рэкламных ролікаў з Канскага фестывалю дадуцца работы маскоўскага Міжнароднага фестывалю рэкламы і фестывалю *Golden Drum*.
- **У штаб-кватэры ЮНЕСКА ў Парыжы бліжэйшым часам адкрыецца беларуская выстава. На ёй будуць прадстаўлены беларускія фатаграфіі і карціны чарнобыльскай тэматыкі.** Выстава будзе прысвечаная 15-ай гадавіне аварыі на Чарнобыльскай АЭС.

НАДВОР'Е

Крыніца: www.gismeteo.ru

Курс наяўнага долара на «чорным рынку»

1330

ТАСІС занепакоены дэкрэтам №8

Кіраўнік офіса ТАСІС у Беларусі Рауль дэ Люзенбергер лічыць, што дробныя грамадскія і рэлігійныя арганізацыі, якія займаюцца дабрачыннай дзейнасцю, пасля з'яўлення дэкрэта прэзідэнта № 8 могуць спыніць дабрачынныя праекты ў адносінах да Беларусі. Такое меркаванне Люзенбергер выказаў 9 красавіка падчас візіту ў Гомельскую вобласць.

Люзенбергер упэўнены, што строгія патрабаванні дэкрэта не адаб'юцца на рэалізацыі буйных дабрачынных праектаў. Таму ТАСІС нелакоіць работа дробных арганізацыяў. «Для іх гэта будзе вельмі складана, таму што механізм не вельмі зручны, на жаль». Таксама кіраўнік офіса не выключае, што спробы супрацоўнічаць у адпаведнасці з нормамі дэкрэта з боку невялікіх арганізацыяў будуць, «але пры першых жа цяжкасцях дапамога будзе спыненая».

Ірына ШАНЦАВА

Самалётам з Гомеля да Гродна

16 красавіка адбудзецца першы авіярэйс па маршруце Гомель - Мінск - Гродна самалётам АН-24 дзяржаўнага прадпрыемства «Аэрапорт Гомельавія». З гэтага дня будуць адноўленыя рэгулярныя паветраныя зносіны паміж гэтымі трыма абласнымі цэнтрамі Беларусі.

Гэты авіярэйс запланавана ажыццяўляць тройчы на тыдзень — па панядзелках, серадах і пятніцах. Агулам падарожжа з Гомеля ў Гродна зойме 2 гадзіны 10 хвілінаў.

Кошт квітка ад Гомеля да Гродна — 19,5 тысячы рублёў, а да Мінска — 10 тысячаў рублёў. Пры гэтым у «Аэрапорце Гомельавія» даводзяць, што сабекошт палётаў у некалькі разоў вышэй.

Алесь КАТОВІЧ

Настаўнікі ігнаруюць суботнікі

Большасць настаўнікаў Міншчыны адмовілася аддаваць свае заробкі за дзень у фонд так званага сельгассуботніка, які з ініцыятывы Мінгарвыканкама ладзіўся на Міншчыне 7 красавіка. Гэткі ж суботнік мае прайсці 5 траўня.

7 красавіка блізу паловы педкалектыву сярэдняй школы мястэчка Грэск, што на Случчыне, адмовілася пераводзіць свой заробак за дзень у фонд сельгассуботніка. Суботнік ініцыяваў Мінаблвыканкам дзеля фінансавай падтрымкі веснавой сяўбы ў калгасах ды саўгасах.

Як паведаміў педагог Грэскай школы Алесь Новік, 7 красавіка нават тыя ягоныя калегі, што выйшлі падтрымаць фонд сельгассуботніка, пераводзілі туды грошы, нашмат меншыя за аднадзённы заробак.

Паводле інфармацыі Зінаіды Цімошак, настаўніцы з мястэчка Вежы Слуцкага раёна, калектыў ейнай школы 7 красавіка веснавую сяўбу сваімі грашыма падтрымліваць не захацеў.

Трэба адзначыць, што барацьба асобных педагагічных калектываў супраць сельгаспаборваў пад выглядам фондаў суботнікаў пачалася пры канцы сакавіка.

Работнікі некалькіх школаў Мядзельскага раёна, Смілавіцкага сельскагаспадарчага прафесійнага ліцэя, што на Ігуменшчыне, літаральна закідалі сваімі скаргамі абласную ўправу адукацыі, рэдакцыі газетаў ды інфармацыйных агенцтваў.

На гэтыя скаргі ўрэшце адгукнулася кіраўніцтва ўправы адукацыі Мінаблвыканкама. Напярэдадні 7 красавіка яно разаслала ў свае рэгіянальныя структуры тэлефанаграмы, якімі забаранілі вылічваць з настаўніцкіх заробкаў грошы на карысць фонду. Маўляў, хай лепш педагогі ў вольны час адробяць у саўгасах да калгасах.

Алесь МІКАЛАЙЧАНКА, Радыё Свабода

Напад на адваката апазіцыянераў

На мінулым тыдні ў Мінску збіты вядомы адвакат Аляксандр Пыльчанка, які ў розны час абараняў Міхаіла Чыгіра, ягонага сына Аляксандра і сына Тамары Віннікавай Сяргея.

Зараз адвакат А.Пыльчанка знаходзіцца ў шпіталі. Яму праапераваралі нос, зламаны ў выніку ўдару тупым цяжкім прадметам. У А.Пыльчанкі вельмі моцна збіты твар, зламаны нос, пашкоджана рука. З асабістых рэчаў знік мабільны тэлефон. Міліцыя Фрунзенскага раёна ўзбудзіла крымінальную справу і нават ужо затрымала двух маладых асобаў, якія спрабавалі прадаць картку мабільнага тэлефона, які належаў А.Пыльчанку.

У пацярпелага няма пэўнай версіі здарэння. Ён кажа, што, калі меркаваць па почырку, на яго хутчэй за ўсё напала групоўка бандытаў, якія палююць за людзьмі з мабільнымі тэлефонамі, каб потым зарабіць грошы на перапрадажу скрадзенага. Адвакат не выключае, што напад мог быць звязаны і з ягонай прафесійнай дзейнасцю.

Вядомы адвакат Гары Пагаяйла мяркуе, што «прычынай нападу на адваката Пыльчанку магло стаць тое, што ён абараняе сына Міхаіла Чыгіра і сына Тамары Віннікавай. Магчыма, яго спрабуюць запалохаць, каб адмовіўся ад працы. Для такіх апераццыяў у нас часта далучаюць сапраўдных бандытаў. Хутчэй за ўсё, так было з акторам Мазынскім, з рэжысёрам Хашчавацкім, іншымі».

Дарэчы, гэта не першы напад на адвакатаў у Беларусі за апошнія гады. У Магілёве тры гады таму стрэлам праз акно быў забіты адвакат Тумінскі. Калегі ўпэўненыя, што тое забойства было напрамую звязанае з прафесійнай дзейнасцю адваката. Забойцаў дагэтуль не знайшлі.

Алесь ПАЎЛОВІЧ

П'янству — бой

Міністр аховы здароўя Ігар Зелянкевіч узначаліў міжведамасны савет па праблемах прафілактыкі п'янства і алкагалізму, створаны пастановай Савета міністраў Беларусі.

Сярод галоўных задач савета — вывучэнне прычынаў і ўмоваў распаўсюджвання п'янства і алкагалізму сярод насельніцтва і распрацоўка эфектыўных захадаў, у тым ліку і прапагандысцкіх, па іх прафілактыцы.

Паводле звестак міністэрства аховы здароўя, цяпер у Беларусі на ўліку знаходзяцца каля 180 тысячаў чалавек (сярод іх — 18,5 тысячы жанчын), якія пакутуюць на алкагалізм, а праблема злоўжывання спіртнымі напоямі набыла ўстойлівы характар. Стала ўзрастае колькасць непаўнагадовых, што затрымліваюцца міліцыяй за ўжыванне алкагольных напояў: калі ў 1994 годзе гэты паказчык складаў 18 тысяч 916 чалавек, то летась ён узрос да 29 тысяч 416 чалавек. Спецыялісты адзначаюць вялікую ролю дарослых людзей у спойванні непаўнагадовых: так, у 2000 годзе за рэалізацыю спіртных напояў непаўнагадовым да адказнасці былі прыцягнутыя 2 тысячы 300 работнікаў гандлю. Каля 7 тысяч дарослых панесці розныя пакаранні за спойванне падлеткаў.

Марат ГАРАВЫ, БелаПАН.

Рэцэпт здароўя — у выбарах

Малады Фронт адзначыў Дзень псіхічнага здароўя 7 красавіка перформансам. Сябры МФ, апранутыя ў белыя халаты тлумачылі моладзі, «якую небяспеку нясе для нашага краю мазаічная псіхапатыя, ды як ад яе засцерагчыся». Пры гэтым маладафронтаўскія «лекары» вадзілі з сабой пацыента з вусамі і ў хакейным шлеме.

Раздаваліся спецыяльныя памяткі пра тыповыя сімптомы хваробы і рэцэпт – «прыйсці на прэзідэнцкія выбары і прагаласаваць за здаровага кандыдата».

Алесь КАЗЛЮКЕВІЧ

Новая рускамоўная газета

Яшчэ адна рускамоўная газета з'явілася днямі ў нашай сталіцы. «Минский курьер» – газета Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта і гарадскога Савета дэпутатаў. А заснавала яе тэлекампанія «Сталічнае тэлебачанне».

Хоць першы нумар гэтай газеты выйшаў толькі 6 красавіка 2001 года, але яе супрацоўнікі налічваюць сваймў выданню амаль стогадовую гісторыю. Справа ў тым, што ў 1908 годзе ў губернскім Мінску выходзіла палітычная і літаратурная газета на рускай мове, якая арыентавалася пераважна на прагрэсіўную інтэлігенцыю, спрабавала крытыкаваць царскае самадзяржаўе і расійскія шавіністычныя партыі, падтрымлівала рабочы і студэнцкі рух, а таксама ўпершыню надрукавала на сваіх старонках верш Янкі Купалы «Беларусу», праўда, у перакладзе на рускую мову.

Той «Минский курьер» праіснаваў менш за год і быў забаронены.

Ягоны «спадкаемца» фінансуецца з кішэні мінскага падаткаплацельшчыка. Дарэчы, першы нумар «Минского курьера» выйшаў 50-тысячным накладам на 24-х старонках, 8 з якіх займае ТБ-праграма, і распаўсюджаны бясплатна ў рэкламных мэтах. Трэба зазначыць, што па змесце гэты нумар «Минского курьера» проста дубліруе «Сталічнае тэлебачанне».

Зміцер БУЛАЙ

Выпальваецца трава — гараць пабудовы

Брэсцкі аблвыканкам прыняў рашэнне «Аб неадкладных захадах па прадухіленні выпальвання сухой расліннасці на сельгасугоддзях, у лясах, на аб'ектах і ў населеных пунктах».

У сакавіку-красавіку на тэрыторыі Брэстчыны зарэгістравана каля 300 пажараў, што ўзніклі ад некантраляванага выпальвання травы. У выніку знішчаны 16 пабудоваў, 40 тонаў грубых кармоў. Падпальваюць траву не толькі дзеці і вяскоўцы, якія прыбіраюць ля двароў, але і рабочыя прадпрыемстваў. Напрыклад, 13 сакавіка ў горадзе Іванава згарэў будынак дрэваапрацоўчага цэха камунальнага прадпрыемства «Будаўнік». Высветлілася, што рабочыя выпальвалі траву па ўказанні кіраўніка. 28 сакавіка агнём знішчаны цялятнік, загінулі тры кані ў вёсцы Бармуты калгаса «Вінец», што ў Бярозаўскім раёне. Выпальвалі сухую траву зноў жа па распараджэнні кіраўніцтва гаспадаркі. Загадчыца агароднінасховішча ў пасёлку Мірны калгаса «Чырвоны сцяг» Баранавіцкага раёна дала «дабро» спаліць смецце. У выніку было пашкоджанае агароднінасховішча.

Як паведамілі ў прэс-службе ўпраўлення МНС па Брэсцкай вобласці, толькі на мінулым тыдні пажарным давялося тушыць 16 узгаранняў на тарфяніках, 116 — на траве, 37 лясных пажараў. У 18 выпадках агонь перакінуўся на забудовы і дамы.

Згодна з рашэннем аблвыканкама, суб'ектам гаспадарання і насельніцтву забаронена бескантрольна выпальваць траву, а таксама будзе ўстаноўленае назіранне за найбольш небяспечнымі ў пажарных адносінах участкамі.

Валянціна КАЗЛОВІЧ, БелаПАН.

МУС бярэ ўдзел у пасяўной

На перыяд правядзення пасяўной кампаніі міністэрства ўнутраных справаў Беларусі ўзяло пад асобы кантроль захаванасць матэрыяльна-тэхнічных каштоўнасцяў у аграпрамысловым комплексе краіны.

Так, па звестках прэс-цэнтра МУС, у вёсцы Дунілавічы Пастаўскага раёна Віцебскай вобласці супрацоўнікамі аддзела па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі Пастаўскага РАУС устаноўлена, што інжынер калгаса «ХХV партз'езд» і галоўны аграном гэтай гаспадаркі выкралі са склада партыю ядахімікатаў на суму ў 1 мільён 750 тысяч рублёў. Падчас інвентарызацыі склада супрацоўнікі міліцыі выявілі падрыхтаваныя для крадзяжу няўлічаныя ўгнаенні яшчэ на суму больш чым 3 мільёны рублёў.

Яшчэ адной важнай задачай органаў унутраных справаў з'яўляецца супрацьдзеянне крадзяжам каляровых металаў. Напрыклад, у канцы мінулага тыдня супрацоўнікамі Гродзенскага раённага аддзела аховы каля вёскі Партызанская былі затрыманыя пенсіянер, жыхар Мастоўскага раёна, а таксама яго сын і ўнук. Яны знялі з дзеючай тэлефоннай лініі каля 400 метраў пакрытага меддзю тэлефоннага провада. Такія выпадкі не адзінкавыя. Толькі ў Гомельскай вобласці, паводле звестак МУС, у цэлым скрадзена 40 тысяч метраў электраправадоў.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ, БелаПАН.

Новыя знаходкі вайны

Як паведамілі ў прэс-службе міністэрства па надзвычайных сітуацыях, у раёне вёскі Хадзевічы Слонімскага раёна Гродзенскай вобласці на паверхню зямлі выцягнулі 40 артылерыйскіх снарадаў калібру 76 міліметраў. У той жа дзень у Пінску каля ўваходу ў склеп жылога дома № 40 па вуліцы Касцюшкі была знойдзена адна, а ў наваколлях вёскі Кунцэвічы Полацкага раёна Віцебскай вобласці – дзве гранаты Ф-1. Пацярпелых няма.

Марат ГАРАВЫ

Вітаміны для манастыра

У дні вялікага посту навуковавытворчае ЗАТ «Малкут» перадало Мінскай духоўнай акадэміі і Мінскай духоўнай семінарыі ў Жыровічах полівітамінныя комплексы «Вітус». Вітаміны прызначаныя семінарыстам, слухачам акадэміі і паслушнікам манастыра, каб падчас посту падтрымаць сілы маладых людзей.

Гэтая акцыя ажыццёўленая ў рамках сацыяльнай праграмы «Здароўе моладзі Беларусі», распрацаванай і праводзімай замежным прадпрыемствам «ТАА Ітэра-Бел», грамадскай арганізацыяй «Беларуская федэрацыя культурыстаў» і ЗАТ «Малкут».

Андрэй АСМАЛОЎСКІ

Прафсаюз ідзе на пікеты

Кіраўніцтва Беларускага прафсаюза работнікаў аўтамабільнага і сельскагаспадарчага машынабудавання накіравала ў Мінгарвыканкам заяўку на правядзенне пікета каля міністэрства прамысловасці. Пікеты плануецца праводзіць у перыяд з 23 па 29 красавіка.

Рашэнне аб правядзенні пікетаў кіраўніцтва гэтага найбуйнейшага прамысловага прафсаюза прыняло ў сувязі з невыкананнем адміністрацыямі прадпрыемстваў сваіх абавязацельстваў, прадугледжаных галіновым Тарыфным пагадненнем у частцы пералічэння прафсаюзных узносаў. На сённяшні дзень запазычанасць адміністрацыяў прадпрыемстваў перад прафкамамі па пералічэнні ўзносаў перавысіла 200 мільёнаў рублёў і працягвае расці. Найбольшая запазычанасць, паводле звестак прафсаюза, на Мінскім трактарным заводзе — 68 мільёнаў рублёў.

Міністэрства прамысловасці як сацыяльны партнёр галіновага прафсаюза па Тарыфным пагадненні не прымае ніякіх захадаў па выкананні сваіх абавязацельстваў. Звароты кіраўніцтва прафсаюза ў Камітэт дзяржкантролю, у суд, а таксама да генеральнага пракурора краіны не далі станоўчых вынікаў.

Ірына ЛЕЎШЫНА

Вытворчасць запавольваецца

Паводле аператыўнай інфармацыі, у першым квартале 2001 года прамысловасць Магілёўскай вобласці выпусціла тавараў на 6% менш, чым за тры першыя месяцы 2000 года. Падзенне аб'ёмаў вытворчасці тлумачыцца перш за ўсё зніжэннем выпуску прадукцыі прадпрыемствамі хімічнай і нафтахімічнай галіны – аб'яднаннем «Хімвалакно» (97,2% да адпаведнага перыяду 2000 года) і «Белшынай» (67,5%). Сярод буйных прадпрыемстваў вобласці, якія дапусцілі зніжэнне аб'ёмаў вытворчасці, таксама ААТ «Фандок», Магілёўскі мясакамбінат, ААТ «Магілёўскі металургічны завод», прадпрыемствы аб'яднання «Хлебапрадукт».

Для паляпшэння сітуацыі ў прамысловасці вобласці аблвыканкамам распрацаваныя і перададзеныя на разгляд ва ўрад Беларусі мерапрыемствы па аказанні дапамогі «Хімвалакно» і «Белшыне».

Канстанцін УВАРАЎ, БелаПАН.

Чыгір-малодшы застаецца ў СІЗО

Тэрмін утрымання ў следчым ізалятары Аляксандра Чыгіра падоўжаны яшчэ на два месяцы. Пра гэта паведамілі следчыя, якія вядуць справу сына экс-прэм'ера Міхаіла Чыгіра.

Два месяцы ўжо Чыгір-малодшы сядзіць у Мінскім СІЗО. Нагадаем, яму прад'яўленае абвінавачванне на ўдзеле ў крадзяжы аўтамабіляў і збыцці крадзенага, чаго ён не прызнае. А.Чыгір сцвярджае, што, гандлюючы запчасткамі на аўтарынку, не ведаў і не мог ведаць, што тая ці іншая «жалезка» крадзеная. Наяўнасць у ягоным гаражы мноства запчастак сын экс-прэм'ера тлумачыць тым, што часта купляў трапіўшыя ў аварыю аўтамабілі і разбіраў іх на запчасткі дзеля продажу.

Зараз следчыя спрабуюць знайсці доказы таго, што ён быў звязаны з выкрадальнікамі аўтамабіляў. Робіцца гэта самымі разнастайнымі метадамі. Паводле некаторых звестак, людзей, чые прозвішчы знайшлі ў нататніку затрыманага, выклікаюць на допыты і прымушаюць даць паказанні супраць Чыгірамалодшага. На некаторых быццам бы аказваецца і фізічнае ўздзеянне. Следчыя, аднак, ад гэтага адмаўляюцца, сцвярджаючы, што «ўсё робіцца ў межах закона». Тым не менш, у апошні месяц ніякіх следчых дзеянняў непасрэдна з удзелам затрыманага не вядзецца.

Тым часам ягоная маці Юлія Чыгір пачала судовую барацьбу з тымі, хто, на яе думку, навёў паклёп на яе сына і ўсю сям'ю Чыгіроў. Юлія Чыгір падала ў суд на Беларускае тэлебачанне. Прадметам разбіральніцтва стануць прагучаўшыя на БТ звесткі, быццам Аляксандр Чыгір краў аўтамабілі, у тым ліку і мікрааўтобус праграмы «Зона Х». Працэс па зыску жонкі экс-прэм'ера да БТ пачнецца ў Першамайскім судзе 19 красавіка.

Алесь ПАЎЛОВІЧ

Лукашенко подписали приговор

Окончание. Начало на стр.1

Минимальные затраты на выборы нового президента Беларуси определены в 18 млн. долларов. Максимальные – в тридцать.

Кремлевское решение было продиктовано двумя обстоятельствами.

Во-первых, сохранение Лукашенко повлечет за собой нарастание активности прозападной оппозиции с реальной угрозой прихода на этот пост кандидата, поддерживаемого США.

Во-вторых, Лукашенко одним своим присутствием дискредитирует в глазах мирового сообщества идею союза России и Беларуси.

Фрагменты аналитической справки по предвыборной ситуации в Республике Беларусь

«Предвыборная обстановка в р. Беларусь характеризуется резким падением рейтинга Лукашенко А.Г. и консолидацией всех противостоящих президенту сил.

В сентябре 2000 г. появилась тенденция к формированию антилукашенковского единого фронта. Коммунисты, поддерживаемые Западом националисты, радикалы и либералы негласно договорились, не касаясь пока персоналий, солидарно голосовать на предстоящих выборах за единого кандидата в противовес Лукашенко А.Г.

Президенту о достигнутых договоренностях оппозиции известно. О чем можно судить по недавнему интервью Лукашенко А.Г., в котором он говорил, что «размажет» договорившихся между собой коммунистов и фашистов.

По данным последних соцопросов, за единого кандидата от оппозиции готовы проголосовать около 40% респондентов. По Минску эта цифра приблизилась к 80%. Хотя за год до выборов эти цифры соответственно выглядели следующим образом: 22 и 65%.

Оппозиция уже вышла на улицы Минска. Пока это около 5 тыс. человек, в основном молодежь. При небольшом финансовом вливании со стороны правозащитных организаций США число демонстрантов можно легко увеличить до 30-40 тыс. человек. И это притом, что 95% всех СМИ в республике находится в руках исполнительной власти.

Главная причина роста негативных настроений – катастрофическое падение уровня жизни населения.

Общая экономическая ситуация в республике остается весьма неблагоприятной и никаких серьезных изменений на ближайший период не прогнозируется.

Дополнительным фактом, осложняющим общую обстановку, являются отдельные непродуманные, эмоциональные, нелогичные высказывания и поступки самого президента республики, способствующие дальнейшей международной изоляции р. Беларусь.

Несмотря на то, что 79% промышленных предприятий республики за приведенный отрезок времени увеличили выпуск продукции по сравнению с аналогичным периодом 1999 г., 62% промышленных предприятий закончили 9 месяцев 2000 г. с убытками.

С января по сентябрь объемы запасов промышленной продукции на складах увеличились более чем в два раза. Большинству белорусских предприятий трудно обеспечить выпуск конкурентоспособной продукции из-за устаревшего оборудования, избыточного числа работающих, высокого уровня потребления электроэнергии.

Отсутствие инвестиционных ресурсов, необходимых для перевооружения производства, – главная причина кризисного состояния белорусской экономики.

Конкурентоспособность сохраняют пока машиностроительная отрасль и химическое производство, сосредоточенное в гг. Могилев и Гродно.

Большегрузные автомобили белорусского производства находят сбыт в основном в России. А химическая промышленность выживает благодаря заказам Зап. Европы, которая вынуждена сворачивать вредное производство под давлением экологических движений.

Полное отсутствие инвестиций в национальную экономику вынуждает Лукашенко А.Г. идти на необдуманные абсурдные шаги в поисках свободных денежных средств. Так в р. Беларусь введен налог на выпущенную продукцию.

В условиях, когда 62% всех предприятий республики работают на склад, новый налог вынуждает производителей сворачивать производство.

Общая экономическая ситуация в республике остается весьма неблагоприятной и никаких серьезных изменений на ближайший период не прогнозируется.

Среди факторов, осложняющих выдвижение и проведение в президенты своего кандидата, следует выделить три основных:

1. Свободными средствами на проведение президентской предвыборной кампании в р. Беларусь сегодня располагает только команда Лукашенко А.Г. и подпитываемая западными спецслужбами национальная оппозиция.

2. Административный ресурс полностью сосредоточен в руках Лукашенко А.Г. Все государственные посты сверху донизу занимают люди, лично преданные президенту.

3. Согласно Конституции Республики Беларусь, на пост президента может претендовать только тот, кто родился в республике и прожил в ней не менее пяти последних лет.

Политическая и экономическая нестабильность в республике накануне выборов может привести к непредсказуемым последствиям. Вполне возможен «югославский сценарий».

Как наиболее вероятные возможны два варианта развития событий.

1. Победит Лукашенко А.Г. Следует предполагать, что в этой связи усилится прессинг со стороны Запада и будут приняты меры по дальнейшей изоляции р. Беларусь.

Инвестиционных вливаний в экономику ожидать не следует. За счет собственных ресурсных возможностей перевооружение производства республика произвести не сможет.

Отчетливо проявятся кризисные явления в экономике. (Интенсивная эмиссия денег, рост инфляции и др. негативные моменты.) Произойдет дальнейшее падение жизненного уровня населения, который неминуемо приведет к конфронтации с исполнительной властью, дальнейшему размежеванию по доходам населения и массовому протесту трудящихся.

От амбициозности и политической неподготовленности Президента Лукашенко можно ожидать всего, в том числе и поиск главной вины в действиях России.

На интеграционном процессе России и р. Беларусь можно будет поставить крест на несколько лет.

2. Победит представитель оппозиции (по всей вероятности, Запада). В этой связи следует ожидать приход националистически настроенного лидера, ориентированного на Запад, с которым России будет нелегко строить отношения. Р. Беларусь превратится во «вторую Украину».

В этом случае интеграционные процессы будут разрушены. Как крайний вариант, события могут разворачиваться по «югославскому сценарию».

В США активно разрабатываются оба варианта развития событий.

В случае победы Лукашенко А.Г. со стороны Запада будут перекрыты все инвестиции. По прогнозам американских спецслужб, пик народного недовольства придется на 2002 год, и режим Лукашенко будет сметен.

В случае победы на выборах президента р. Беларусь представителя националистической оппозиции, со стороны США планируется мощное инвестиционное вливание в республику, порядка 1 млрд. долларов. Через год жители р. Беларусь забудут о братских чувствах к России.

Со стороны России было бы целесообразно выдвинуть и поддержать на выборах президента Республики Беларусь своего кандидата. Лукашенко А.Г. поддерживают отдельные представители политической и бизнес-элиты России, которые лично завязаны на нелегальные поставки через Республику Беларусь вооружений странам «третьего мира».

В свете вышесказанного рекомендуется:

1. Подыскать надежного, хорошо обученного и подготовленного кандидата среди представителей политических кругов р. Беларусь. Желательно с демократическим прошлым. Кандидат должен полностью соответствовать западным «образцам» демократии, но в принципиальных вопросах всегда поддерживать Россию.

2. Срочно аккумулировать свободные денежные средства на проведение предвыборной кампании. Среди заинтересованных: «Сургутнефтегаз», «ЛУКойл» и «Интеррос».

3. Активизировать работу с бывшими и нынешними сотрудниками КГБ р. Беларусь, ранее служившими в КГБ СССР».

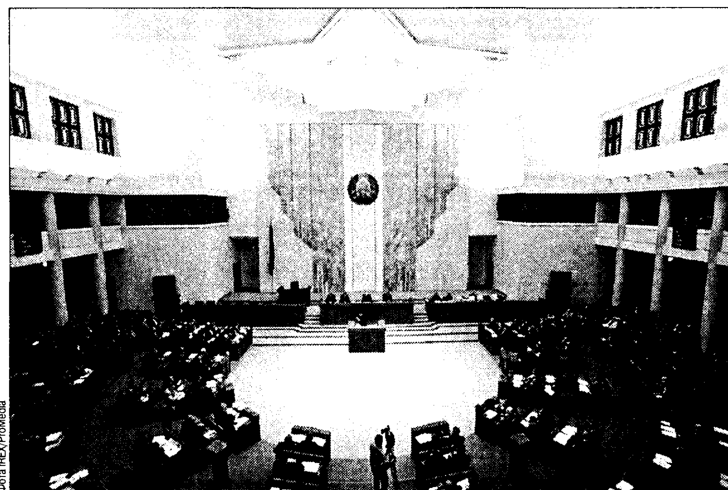
Газета *Stringer*, №11, апрель 2001 г.

Черный день белорусского календаря

Не исключено, что скоро телезрители увидят давно обещанное кино

Как-то со временем стали считать, что началом конца парламентаризма в Беларуси стал проведенный в ноябре 1996 года референдум. С тех пор мировое сообщество никаких назначенных или избранных парламентов в Беларуси не признает. Однако, на самом деле белорусского парламента фактически уже не стало после других событий. И если в России или так называемом союзном государстве 12 апреля будут отмечать как день космонавтики, то в белорусском календаре событий 90-х он является черным днем.

Если кто забыл, то можно напомнить, как 12 апреля 1995 года в Овальный зал, где заседал Верховный Совет, ворвались люди в масках и избили, а затем выдворили оттуда народных избранников. Дело было ночью. Группа депутатов оппозиции проводила бессрочную голодовку, которая, как им казалось, могла предотвратить референдум. Первый референдум, проведенный режимом. Главным его итогом была смена национальной символики на советскую и введение государственного двуязычия. Так вот, всю акцию по выдворению депутатов снимали спецоператоры. А чтобы лучше было видно, как били, особенно Зенона Позьняка, периодически в зале включали свет. Говорят, что за всей этой экзекуцией, продемонстрировавшей всю сущность новой власти, откуда-то с галерки наблюдали те, кто отдавал приказ исполнить маски-шоу. Потом выяснилось, что многих избитых депутатов просто вывезли за город и выбросили. Об этом они сами рассказывали своим коллегам по Овальному залу и журналистам. Было даже объявлено, что по факту массового избиения возбуждено республиканской Прокуратурой уголовное дело, которое поручили вести следователю Язепу Бролишсу, получившему широкую известность благодаря объективному заключению по делу о Куропатах.

Фота REX/ProMedia

Тогда, шесть лет назад, многие подумали, что факт избиения парламентариев и возникший в связи с этим скандал приведет к кризису режима. И, возможно, отрезвит его. С публичными объяснениями были вынуждены выступить А.Лукашенко и тогдашний глава его администрации Леонид Синицын. Было даже обещано показать кино про избитых депутатов по Белорусскому телевидению. По некоторым данным, видеокассеты оказались у Л.Синицына. Как говорил А.Лукашенко, вот только на какой-то Бетакам перегнят и покажут. По словам Леонида Миндлина, возглавлявшего в то время студию «Политика» на БТ, съемки спецоператоров в ночном Овальном зале действительно были переведены на систему Бетакам, которая позволяет показать отснятый телекамерами материал по телевидению для широкой аудитории. Однако в последний момент был дан отбой. Понятно, что его мог дать только один человек. К тому времени, как говорят знающие люди, отснятые видеокассеты уже находились в руках Владимира Заметалина, после недолгого перерыва успевшего вернуться во власть. Видимо, при всей шлифовке видеоматериал все же представлял опасность для авторитета власти. И обещанного кино телезрители так и не увидели. Многие даже забыли об этом. Но не все. По слухам, кино о «разминировании» здания Верховного Совета (формально это стало поводом выдворения депутатов) может существовать до сих пор не в одном экземпляре, и его широкий показ вполне может сгодиться в период предвыборной кампании. Естественно, если и станут показывать, то не по Белорусскому телевидению. Вполне возможно, что такое кино может стать черным днем и для тех, кто усиленно его скрывает. И если послание В.Путина своему Федеральному собранию затмил скандал с НТВ, то вчерашнее послание А.Лукашенко своему Национальному собранию может затмить показ кино про избиение депутатов. В оппозиции уверяют, что имеются и некоторые другие интересные сюжеты, которые она готовится показать.

Но к оппозиции к А.Лукашенко, к которой обычно причисляют БНФ, ОГП, социал-демократов, других партийцев и объявленных кандидатов в президенты, пока воздерживаются причислять Леонида Синицына. Тем не менее, судя по поступающей из различных источников информации, дана из самого верха санкция на «разработку» Л.Синицына. На проводимых главой президентской администрации Михаилом Мясниковичем закрытых совещаниях, экс-глава администрации и предвыборного штаба Лукашенко обрисовывается как опасный враг, способный аккумулировать солидную поддержку со стороны властных российских кругов. В общем-то, такие опасения правящего режима не беспочвенны. Способность воспринять идеи оппонирующего к нынешней власти Л.Синицына продемонстрировали недавно побывавшие в Минске президент Российского союза промышленников и предпринимателей Аркадий Вольский и заместитель председателя Совета директоров Альфа-банка Олег Сысуев.

Не секрет, что между бывшим и нынешним главой президентской администрации существуют глубокие личные антипатии. Хотя бы и потому, что один был начальником победившего в 1994 году предвыборного штаба, а другой проигравшего. Кроме того, именно М.Мясникович приложил максимум усилий для того, чтобы не допустить участия Л.Синицына в парламентских выборах в 2000 году.

Нынешняя активность Л.Синицына базируется на ряде инициатив, которые получили название «Программа 5 плюс». Стоит заметить, что первую инициативу о запрете широкой приватизации крупных объектов белорусской собственности до проведения президентских выборов, глава государства проглотил. Им публично было заявлено, что до обещанных выборов такой приватизации не будет. На многих наблюдателей это достижение Л.Синицына произвело впечатление. Они полагают, что в скором времени активность Л.Синицына усилится. И проявиться его активность должна не только в рассуждениях о будущем, но и недавнем прошлом Беларуси.

Роман ЯКОВЛЕВСКИЙ

От диктатуры к демократии

Концептуальные основы освобождения

Джин ШАРП

Продолжение. Начало в №№ 29, 30, 32, 33, 36, 37

Распространение идеи отказа от сотрудничества

В деле успешного сопротивления диктатуре существенным фактором является восприятие населением идеи отказа от сотрудничества. Как показано в притче «Повелитель обезьян» (см. третью главу), основная идея проста: если достаточное число подчиненных категорически отказываются сотрудничать, несмотря на репрессии, тираническая система будет ослаблена и затем рухнет.

Люди, живущие в условиях диктатуры, могут быть уже знакомы с данной концепцией из различных источников. И даже в этом случае демократические силы должны методично распространять и популяризировать идею отказа от сотрудничества. В обществе могут распространяться истории «Повелителя обезьян» или аналогичные истории. Они могут хорошо восприниматься. После принятия основной концепции отказа от сотрудничества у людей появится возможность понимания важности будущих призывов к практике отказа от сотрудничества с диктатурой. Также они смогут сами придумывать множество форм отказа от сотрудничества в новых ситуациях.

Несмотря на сложности и опасности попыток обмена идеями, новостями, руководствами по сопротивлению в условиях диктатуры, демократы часто доказывают, что все это возможно. Даже при нацистском и коммунистическом режимах члены сопротивления имели возможность общения не только с отдельными лицами, но и с крупными аудиториями путем выпуска нелегальных газет, листовок, книг, а в более поздние годы – аудио- и видеокассет.

Общие руководства по сопротивлению могут быть подготовлены и распространены с помощью заблаговременного стратегического планирования. В них могут быть описаны случаи и обстоятельства, при которых население будет протестовать и ограничивать сотрудничество, а также возможные способы проведения данных действий. Теперь, даже при отсутствии связи с демократическими лидерами и невозможности выпуска или получения конкретных инструкций, население будет знать, как действовать в некоторых важных случаях. Такие руководства также содержат способы выявления поддельных «руководств по сопротивлению», выпускаемых политической полицией в целях провокации дискредитирующих акций.

Репрессии и контрмеры

Разработчикам стратегии необходимо оценить вероятные меры и репрессии – в особенности уровень насилия – производимые диктатурой в ответ на действия демократического сопротивления. Необходимо определить, как противостоять, нейтрализовывать или избегать возможных возросших репрессий без подчинения. Тактически в некоторых случаях необходимо предупреждать население и членов сопротивления, чтобы они имели представление о риске, сопутствующем участию. Если ожидаются серьезные репрессии, необходимо подготовиться к оказанию медицинской помощи раненым членам сопротивления.

Для предупреждения репрессий хорошей практикой для стратегов является использование тактики и методов, не только приводящих к достижению цели кампании, но и снижающих вероятность или возможность жестоких репрессий. Например, уличные демонстрации и процессии против диктатуры могут быть весьма эффективными, однако могут стоить жизни тысячам демонстрантов. Однако высокая цена, заплаченная демонстрантами, фактически может и не оказать большего давления на диктатуру, чем ситуация, когда все находятся дома, либо проводится забастовка, либо широкие акции отказа от сотрудничества со стороны гражданских служащих.

Если предлагается провокационная акция сопротивления с риском трагических последствий, необходимо тщательно сравнить соотношение издержек данной акции и возможных выгод от ее проведения. Будут ли участники сопротивления и население вести себя дисциплинированно и воздержатся от применения насилия в процессе борьбы? Смогут ли они не поддаться на провокации к насилию? Разработчики планов должны указать, какие меры должны приниматься для поддержания дисциплины ненасильственных действий, а также создать защиту от жестокостей. Будут ли возможными и эффективными такие меры, как поручительство, политические заявления, листовки с призывами к дисциплине, призывы к демонстрации и бойкоту агрессивно настроенных личностей и групп? Лидеры всегда должны опасаться присутствия агентов провокаторов, чья задача сводится к подстрекательству демонстрантов к насилию.

Верность стратегическому плану

С момента появления подробного стратегического плана демократические силы не должны отвлекаться на незначительные меры диктаторов, которые могут создать соблазн отклониться от генеральной стратегии и стратегии конкретной кампании, что приводит к концентрации основной деятельности на незначительных проблемах. Никакие мгновенные эмоции – возможно, возникшие в ответ на новые жестокости диктатуры – не должны отвлекать демократическое сопротивление от его генеральной стратегии или стратегии кампании. Данные жестокости могут быть предприняты специально, чтобы спровоцировать демократические силы к отказу от своих тщательно разработанных планов и даже к совершению акций насилия, что облегчает диктаторам уничтожение данных сил.

С момента признания правильности фундаментального исследования, задачей про-демократических сил становится постепенное продвижение вперед. Изменения в тактике и промежуточных целях, конечно же, возникнут – хорошие лидеры всегда должны быть готовы использовать новые возможности. Такие уточнения не должны входить в противоречие с целями генеральной стратегии или целями конкретной кампании. Тщательная реализация выбранной генеральной стратегии и стратегий конкретных кампаний в большой мере способствует достижению успеха.

8. Практика политической борьбы

В ситуациях, когда население испытывает бессилие и страх, важно, чтобы первоначальные задачи представляли собой тайные действия, сопряженные с минимальным риском. Такой тип действий – например, необычная манера одеваться – может послужить публичной демонстрацией диссидентства и предоставить обществу возможность прямого участия в акциях несогласия. В других случаях относительно мелкое (внешне) неполитическое событие (например, борьба за снабжение чистой водой) может привлечь внимание к деятельности группы. Стратеги должны выбрать деятельность, которая привлекла бы широкое внимание и которую при этом трудно было бы запретить. Успех данных ограниченных кампаний состоит не только в устранении конкретного недовольства, но и в перестройке сознания населения, которое на самом деле имеет мощный потенциал.

Большинство стратегий кампаний долговременной борьбы должны быть нацелены не на непосредственное и полное свержение диктатуры, а на достижение ограниченных целей. Не каждая кампания требует участия всех слоев населения.

Фота Ул. ШЛАПАКА

При разработке последовательности конкретных кампаний, направленных на выполнение генеральной стратегии, стратеги сопротивления должны представлять, как отличаются друг от друга кампании, проводимые в начале, середине и перед самым достижением результата долговременной борьбы.

Выборочное сопротивление

В начальный период борьбы весьма полезными могут быть отдельные кампании с различными конкретными целями. Такие кампании могут следовать одна за другой. Иногда две или три из них могут частично совпадать по времени.

При планировании стратегии для «выборочного сопротивления» необходимо определить ограниченный круг проблем, вызывающих недовольство, символизирующих основные притеснения диктатуры. Данные проблемы могут стать подходящими целями кампаний по достижению промежуточных стратегических целей в рамках общей стратегии.

Промежуточные стратегические цели должны быть достижимы на текущем или предполагаемом уровне влияния демократических сил. Это поможет одержать серию побед, полезных для поддержания боевого духа, а также обеспечит благоприятные для долгосрочной борьбы сдвиги в соотношении сил.

Стратегии выборочного сопротивления должны в основном концентрироваться на конкретных социальных, экономических или политических проблемах. Такой выбор может быть сделан для сохранения некоторой части социальной и политической системы вне контроля диктаторов, захвата контроля над некоторой частью, находящейся под диктаторским контролем, или же для препятствования достижению диктаторами отдельных целей. Если имеется возможность, кампании выборочного сопротивления должны ударять по одной или более слабых мест диктатуры, как это уже обсуждалось выше. Таким образом демократы могут получить наибольший возможный эффект при данном уровне влияния.

В самом начале стратеги должны запланировать как минимум стратегию первой кампании. Что станет ее ограниченными целями? Как она поможет осуществлению избранной генеральной стратегии? Если имеется возможность, благоразумным действием будет выработка хотя бы набросков стратегий второй и, возможно, третьей кампаний. Все эти стратегии должны предназначаться для осуществления избранной генеральной стратегии и проводиться в рамках ее общих указаний.

Символический вызов

В начале новой кампании по подрыву диктатуры первые более или менее конкретные политические действия могут быть ограничены в своих масштабах. Они должны разрабатываться частично для проверки настроения населения и влияния на него, а также для подготовки его к продолжению борьбы путем отказа от сотрудничества и политического неповиновения.

Начальные действия могут принимать форму символического протеста или могут быть акцией ограниченного или временного отказа от сотрудничества. Если число участников акции невелико, первоначальная акция может стать, к примеру, возложением цветов в месте символической значимости. С другой стороны, если в акции принимает участие весьма большое количество людей, она может принять форму приостановки всей деятельности или нескольких минут молчания. В иных ситуациях несколько человек могут объявить голодовку, провести пикетирование места символической важности, устроить краткий бойкот занятий студентами либо сидячую забастовку в важном ведомстве. В условиях диктатуры данные более агрессивные действия вероятнее всего будут встречены жесткими репрессиями.

Некоторые символические акции, такие как занятие площади перед дворцом диктатора или штабом политической полиции, подвержены высокой степени риска и не могут быть рекомендованы для начала кампании.

Первоначальные символические акции протеста иногда притягивают широкое внимание национальной и международной общественности – например, массовые уличные демонстрации в Бирме в 1988 году или собрание и голодовка студентов в 1989 году на площади Тяньаньмынь в Пекине. Большое количество жертв среди демонстрантов в обоих данных случаях указывает на то, что стратеги должны проявлять большую осторожность при планировании кампаний. Несмотря на огромное моральное и психологическое значение, такие акции сами по себе нежелательны в процессе свержения диктатуры, так как они являются в большой мере символическими и не приводят к изменениям в положении диктаторской власти.

Обычно в начальный период борьбы невозможно быстро и полностью перекрыть источники власти диктаторов. Для свержения и сопротивления режиму путем массового и решительного отказа от сотрудничества потребуется фактически все общество и практически все организации общества – которое недавно было весьма послушно. Это еще не случилось и достигнуть такого результата будет наиболее трудно. Поэтому в большинстве случаев быстрая кампания полного отказа от сотрудничества и неповиновения является нереалистичной стратегией для кампаний против диктатуры, находящихся на ранних стадиях.

Распределение ответственности

В процессе выборочного сопротивления основной фронт борьбы некоторое время обеспечивается одним или несколькими слоями населения. В последующих кампаниях, преследующих иные цели, основной фронт борьбы будет сдвинут на иные слои населения. Например, студенты могут организовать забастовки по учебным причинам, религиозные лидеры и верующие могут сосредоточиться на проблеме свободы вероисповедания, работники железных дорог могут настолько методично соблюдать правила безопасности, что это замедлит работу железнодорожной системы, журналисты могут бросить вызов цензуре, публикуя газеты с пустыми полями на месте запрещенных статей, полиция может постоянно терпеть неудачи в нахождении и аресте находящихся в розыске членов демократической оппозиции. Планирование кампаний сопротивления с привязкой к слоям населения и проблемам позволяет определенным слоям населения быть пассивными, в то время как сопротивление продолжается.

Продолжение следует

РАССЛЕДАВАННІ

Саддам умер? Его двойник жив

Американцы подозревают, что иракский диктатор Саддам Хусейн погиб еще 10 лет тому назад, а в Ираке правит его двойник. Об этом сообщила в понедельник египетская газета «Аль-Шариа». По информации газеты Центральным разведывательным управлением был подготовлен рапорт, в котором утверждается, что Саддам Хусейн мог погибнуть 25 февраля 1991 года во время налета авиации западных государств в ходе военной операции «Буря пустыни». Авторы этого рапорта утверждают, что фактическая власть в Ираке находится в руках бывших сотрудников Хусейна Тахи Ясина Рамадана и Тарика Азиза. Предположения о том, что эта группа использует в целях удержания власти двойника Саддама Хусейна, подтверждаются анализом публичных и телевизионных выступлений иракского диктатора за последние годы. Например, во время одного из военных парадов, показываемых иракским телевидением,

Саддам начал стрелять в воздух, чего никогда ранее не делал. Израильская газета «Ma'ariv» уже высказывала в свое время подозрения в связи с тем, что Саддам перестал показываться в массмедиа и выступать в прямом эфире, как ранее любил это делать «оригинальный» Саддам Хусейн. А когда телевизионные камеры все-таки показывают иракского диктатора, то избегают останавливаться на его лице. Ненатуральным кажется американским аналитикам и слишком «аккуратная» укладка седых волос Саддама, что выглядит как искусный макияж.

В течение шести месяцев после окончания войны в Персидском заливе Саддам Хусейн не показывался и не выступал публично, а также не принимал никаких визитов. А решение о выводе своих войск из Кувейта он огласил только по радио, причем его голос, по свидетельствам многих, звучал несколько странно. Возможно, именно в это время ближайшие сотрудники Саддама искали и готовили к исполнению роли «вождя» его двойника.

Американцы подозревают, что во время ракетного обстрела убежища Хусейна он был тяжело ранен и перед смертью отдал приказ не прерывать сжигания нефтяных вышек в Кувейте и выпустить ракеты по Израилю. Они также считают, что иракский диктатор был похоронен на территории одного из своих многочисленных дворцов.

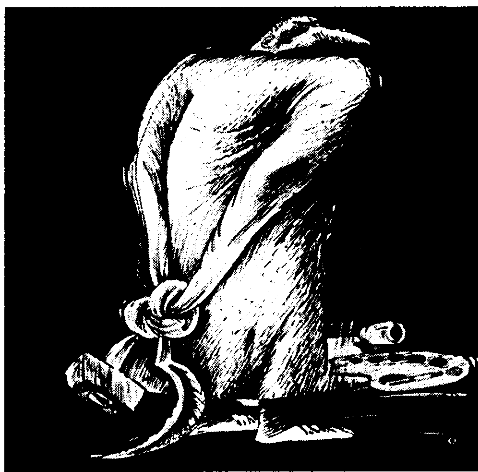
Людмила ГУЛЯКЕВИЧ (по информации PAP – Польского Пресс-агентства)

Правила ампутации зада от стула

Общество объято одной-единственной думой: как же нам убедить товарища Лукашенко А.Г. в том, что он сидит не на своем месте? Статистические выкладки его не убеждают, людская нищета не трогает, разрушаемая экономика не тревожит, судьба страны не волнует, мировое общественное мнение не впечатляет, результаты его собственной деятельности в течение семи лет не огорчают, здравые рассуждения противников режима не привлекают внимания. Лукашенко напоминает того провинциального амбициозного автолюбителя, который выполз на своем облупленном «Запорожце» на скоростную полосу автострады и не дает проехать вперед быстрым современным автомобилям. Каким же образом белорусское общество может воздействовать на неуправляемого главного управленца? Как принудить его подчиниться закону и не препятствовать проведению честных демократичных выборов? Как заставить его уступить дорогу новому главе государства? Возможен ли вариант смены власти в Беларуси без применения силы и без развязывания внутреннего вооруженного конфликта?

Вполне возможен. Сам по себе Лукашенко сегодня – никто. Под него уже не дают хорошие деньги, под его имя в страну не идут инвесторы, ему не верят дипломаты и международная общественность, его образ не способен объединить страну в одно целое и вызывает у граждан аллергию. Он не в силах выдержать прямое сравнение ни с одним из потенциальных кандидатов в президенты и в прямых теледебатах будет выглядеть просто жалко. Ведь нынешнего избирателя на голую демагогию уже не возьмешь.

Сила Лукашенко, таким образом, заключается ...в праве на приведение в действие рычагов государственной власти. Это его право сомнительно, просрочено, но, тем не менее, в силу ряда причин, пока признается другими властными исполнителями. Если они придут к убеждению, что право верховной власти принадлежит иному человеку, то Лукашенко мгновенно вернется из семилетнего путешествия в рай

на нашу грешную землю и на него немедленно обрушатся все законы притяжения. И тогда даже самые восторженные его поклонники увидят, что король голый и очень слабый без милиции, спецслужб и охраны.

А теперь зададимся вопросом: «Уж не этого ли больше всего на свете боится Александр Григорьевич?». Ведь с большой высоты и падать особенно больно. Давайте представим себя на его месте. Куда уходить? В совхоз «Городец»? В Швейцарию на какую-нибудь дачку? В Москву в качестве седалища на пустом месте и, как следствие, на бесконечные унижения и презрение окружающих? В мамин домик в Минске? Куда ему исчезнуть? Это трагедия. Где его ждут и уважают? Кто ему обрадуется? Где он будет востребован? Куда бы ни подался, везде он прочитает в глазах окружающих: «А это тот самый неудачник, провинциальный правитель, который опозорил и унизил свою страну!». Как это можно перенести после многолетнего восхищения свиты, ощущения вседозволенности, подлого низоблюдства придворных, непомерного восхваления в СМИ и проявлений организованной «народной любви»? Абсолютная власть развращает абсолютно.

Безусловно, Лукашенко сам виноват в том, что загнал себя в этот угол. Он играл по-крупному и проиграл. Его обвели вокруг пальца кремлевские мечтатели, обещая российский трон. Но наша задача не злорадствовать, не хихикать, а найти для него выход из унизительного двусмысленного положения, когда «верх не может, а низ не желает». Что это должно быть? Откровенно скажу: не знаю. Возможно, почетная должность в каком-нибудь из комитетов ООН, ЮНЕСКО или в Олимпийском движении. Какая-то всемирная организация, созданная специально для него. Фонд Всепланетной Славянской Солидарности. Или Совет Мудрейших Планеты Земля. Важно обеспечить постепенный и максимально незаметный переход от наркотического опьянения абсолютной властью к жесткой реальности. Нужно, очевидно, гарантировать ему неприкосновенность до конца жизни. Я понимаю, что это предложение вызовет массу негативных эмоций у читателей и обвинения в пособничестве. Лукашенко все эти годы злоупотреблял властью, нарушил президентскую клятву и т.д. Он должен ответить перед законом. Но давайте положим на одну чашу весов судьбу Беларуси, а на другую – то зло, которое он совершил. Что для нас важнее?

Конечно, на любом посту у Лукашенко будут проблемы. Такой уж это самобытный человек. Кроме того, для работы в международных организациях надо знать языки, обладать мастерством дипломата, уметь работать в коллективе и достойно представлять свою страну. Всего этого у него нет и не будет, очевидно, никогда. Следовательно, нужен пост зиц-председателя, номинального представителя без властных полномочий, но с шестисотым «Мерседесом», дивизией охраны, зарезервированным часом на какой-нибудь телевизионной станции, возможность сколько душе угодно играть в хоккей, футбол и теннис, а также совершать лыжные прогулки в лесу. Нужно обеспечить его бизнес-играми, караоке с записью шума зала Большого Кремлевского Дворца, канцтоварами, дать возможность подписывать заполненные бумаги и делать внушения специально нанятым артистам. В гости к Александру Григорьевичу должны приезжать туркмены, башкиры, казахи и представители отдаленных округов России. Жить он должен в окруженном забором лесистом месте в полном одиночестве в особняке из двенадцати комнат, а на работу ездить по специально построенной для него улице, на которой не будет ни одного автомобиля.Я думаю, что этой проблемой немедленно надо заняться всей нашей оппозиции, независимо от политических разногласий, с привлечением международного сообщества.

В идеале, для блага страны Александр Григорьевич обязан уйти в отставку немедленно, сию секунду. Но это невозможно по многим причинам. И потому есть очень почетный для него выход: величественно уступить свое место накануне демократичных, признанных во всем мире президентских выборов, которые станут переломным моментом в жизни страны. Достойный уход со своего поста, искренние поздравления белорусскому народу, передача атрибутов власти, — все это мгновенно создаст ему тот авторитет в народе, которого он так и не добился в течение семи лет.

Александр ДУБРАВИН

Жыць стане лепей, жыць стане весялей

Заканчэнне. Пачатак на стар.1

Ён паабяцаў павыкідваць з пасадаў тых людзей, якія сарвалі правядзенне тэндэра па вызначэнні другога аператара мабільнай тэлефоннай сувязі стандарту *GSM*, апроч «Мабільных лічбавых сетак» (*Velcom*).

Асобная частка выступу А.Лукашэнкі была прысвечаная сельскай гаспадарцы. Ён прызнаў, што летась уся вытворчасць гэтай галіны была стратнай – апроч птушкагадоўлі. Тым не менш, адмаўляцца ад калгасна-саўгаснай сістэмы ён не збіраецца. Кіраўнік дзяржавы таксама паставіў задачу выйсці сёлета на наступныя паказчыкі па вытворчасці сельгаспрадукцыі: 6 мільёнаў тон зерня, 7,5 мільёна тон бульбы, 1,5 мільёна тон цукровых буракоў, 5 мільёнаў тон малака і 900 тысячаў тон мяса. Каб дасягнуць гэтай мэты, зноў-такі будуць прымяняцца «паўсямесная дысцыпліна, адказнасць кадраў», а не эканамічныя стымулы.

Некалькі разоў падчас выступу было падкрэслена, што ў Беларусі створаная «эфектыўная дзяржава», якая выдатна працуе, задавальняе ўсе патрэбы беларусаў і не можа быць разбураная «абвалам і агулам» масавай прыватызацыяй. Ні паспяховыя гандлёвыя прадпрыемствы (ГУМ, ЦУМ і г.д.), ні «Белтэлеком», ні «Белкалій», ні нафтаперапрацоўчыя і хімічныя або якія-небудзь іншыя дзяржаўныя прадпрыемствы, якія прыносяць прыбытак у дзяржаўную скарбніцу, не будуць прыватызаваныя.

Беларускім прадпрымальнікам А.Лукашэнка адмовіў у праве і магчымасці роўнага спаборніцтва з дзяржавай. «Канкуруйце ў сваім асяроддзі і не плачце... Людзі ж далёка не бедныя». Цікава, што прадпрымальнікі – таксама частка беларускага грамадства, яны таксама патэнцыйныя выбаршчыкі А.Лукашэнкі. Але нават цяпер ён не можа адмовіцца ад сваёй крытыкі ў бок гэтых людзей – так не любіць «вашывых блох». Зрэшты, беларускае прадпрымальніцтва ўсё часцей адказвае яму ўзаемнасцю.

Жорсткія ўмовы паставіў кіраўнік дзяржавы перад прэм'ер-міністрам Уладзімірам Ярмошыным і ягоным першым намеснікам Андрэем Кабяковым. «Красавік-травень – каб інфляцыя была не больш як 0,5%-1%. Ярмошын, Кабякоў – галава з плеч». А.Лукашэнка абвінаваціў кіраўніцтва Савета міністраў у тым, што інфляцыю ствараюць яны – маўляў, даражэюць менавіта тыя тавары, цэны на якія рэгулюе ўрад.

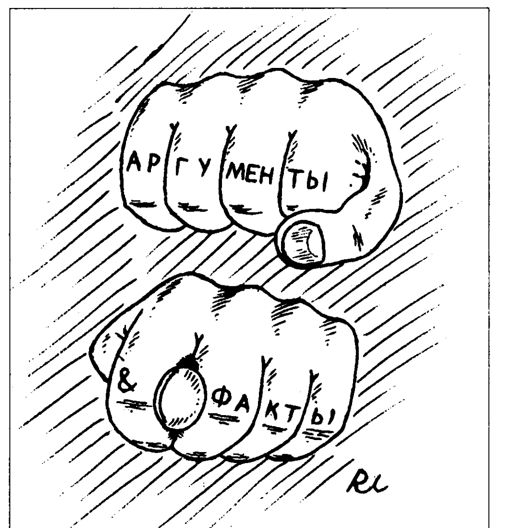
Не абышлося і без рэверансаў у бок Расіі, на падтрымку якой А.Лукашэнка так разлічвае гэтай восенню. «Мы любім гэты народ, разумеем яго. Размаўляем на адной мове... Расія нам заўсёды дапамагала, заўсёды падтрымлівала... У нашых жылах – палова рускай крыві».

Беларускі кіраўнік паабяцаў самым сур'ёзным чынам узяцца за вырашэнне транспартнай праблемы, асабліва ў вёсцы – «каб чалавек мог адзін-два разы свабодна з'ездзіць у райцэнтр». А.Лукашэнка прапанаваў сесці разам з урадам і дэпутатамі і выпрацаваць новыя зручныя аўтобусныя маршруты. «І не кажыце мне, што аўтобусаў не хапае, бензіну там, керасіну... Выкарыстоўвайце ракетнае паліва!»

Некаторыя выказванні А.Лукашэнкі неяк нават каментаваць няёмка. Ці агаварыўся чалавек, ці, праўда, так думае.

«У Беларусі 30% тэрыторыі, дзе людзям жывецца някепска з-за Чарнобыльскай катастрофы».

«Яны (адпраўшчыкам гуманітарнай дапамогі з-за мяжы. – **Р.П.**) сюды завозяць цэлыя сістэмы, пачынаючы з фальсіфікацыі маючых адбыцца выбараў, камп'ютэрныя сеткі ствараюць. І калі я на гэта адрэагаваў, робяць вельмі проста: налепліваюць наклейкі «Маёмасць Злучаных Штатаў Амерыкі» і адпраўляюць у глухія правінцыі нашай краіны... Нам не трэба аўтаматызаваны сістэмы фальсіфікацыі выбараў, не трэба, мы створым дзяржаўную».

Але самую дзіўную рэч Аляксандр Лукашэнка адкалоў, калі адказваў на пытанні дэпутатаў. Ён аддаў распараджэнне, каб прадстаўнікі амбасады ЗША ў Беларусі больш не дапускаліся на мерапрыемствы з ягоным удзелам. Правініўся бедны Майкл Козак з усім сваім персаналам у тым, што не з'явіўся на запрашэнне паслухаць гэты выступ Лукашэнкі.

За кампанію з амерыканскімі дыпламатамі пацярпелі ўсе іншыя прадстаўнікі замежных амбасадаў, хто таксама не пажадаў наведаць Авальную залу Дома ўрада. «Усіх амбасадараў, каго мы запрасілі, а яны не прыйшлі, яны не мусяць быць ні на якіх дзяржаўных мерапрыемствах. Гэта, бачыце, паказаць хочуць, што парламент у нас – не парламент. Ну, калі хочуць, тады няхай сядзяць у сваіх рэзідэнцыях у чатырох кутах».

Чарговае масавае «замбіраванне» беларусаў, паказанае ў прамым эфіры на Беларускім тэлебачанні, працягнула лепшыя традыцыі «селектарных нарадаў». Пад заканчэнне Аляксандр Лукашэнка вызначыў першачарговую задачу ўлады – «падвысіць аптымізм беларускага народа». Усё астатняе ўжо зроблена, вось толькі аптымізму чамусьці замала. Цяпер над гэтым будуць працаваць усе галіны ўлады, а таксама дзяржаўныя газеты, тэлебачанне і радыё – каб вясёленькі быў беларус.

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

СКАНДАЛ

Совсем открытое письмо Виктора Шендеровича Альфреду Коху

Уважаемый господин Кох!

Только что прочел в интернете Ваше обращение к энтэвэшникам. Написано замечательно. Образно, с прожилками постмодернизма, с тонко продуманной неряшливостью стиля.

Давешнее письмо Леонида Парфенова тоже было написано блестяще. Вообще со стилем у вас всех – сложилось. Тонкие, интеллигентные люди с огромным вкусом. А у Киселева с Максимовской со вкусом не сложилось. Срывы в пафос, перебор громкости, злоупотребление риторикой. Слышу не хуже вашего. И Сорокина слышит, уверяю вас. И миллионы телезрителей тоже. Но не буду про «миллионы телезрителей» – этот штамп может ранить Вашу нежную душу. Буду говорить только от своего имени, благо именно мне Вы адресовали свое «ау». Попробую откликнуться.

Видите ли, я, наверное, не такой тонкий человек, как Леонид Парфенов, и не могу позволить себе перейти на сторону неприятеля из-за эстетических расхождений с главнокомандующим. И его нравственное несовершенство я не считаю достаточным поводом для того, чтобы начать стрелять по своим.

Его губы лоснятся от «фуа гра», он весь в бежевом, сытый барин, а туда же, о свободе слова говорит. Лжет, наверное, раз губы лоснятся. Не факт. Некрасов в перерыве между поэмами крестьян в карты проигрывал – значит ли это, что он был демагог? А если даже и был — значит ли это, что надо сворачивать борьбу с крепостничеством? Вас раздражает наше дурновкусие, фортиссимо наше не нравится. Стасов, понимаешь.

Умерьте ваши эстетические претензии к нам, г-н Кох. Не в эстетике дело. Все проще гораздо.

Невдалеке от Вашей образованной головы с 1997 года порхают и кружатся несколько уголовных статей УК РФ, и разрушение оппозиционной телекомпании — условие, при выполнении которого власть согласилась не вспоминать более о том досадном эпизоде. Вас взяли за яйца, г-н Кох, позвольте сказать Вам это без лишней эстетики.

С помощью судей, которых взяли за те же места, вы выиграли все суды и теперь гарантируете нам свободу слова. У нас плохо со вкусом, г-н Кох, но мы не дебилы. И мы знаем, что будет, когда (или «если») Вы придете к реальной власти на НТВ. Вам дадут сохранить лицо. Цензуры не будет, эффективный менеджмент, ни одного крупного увольнения. Месяца два-три. А потом Родина позовет Вас еще на какой-нибудь трудный участок, а на Ваше место придет человек без публичных

обязательств, но тоже защемленный органами (или «с защемленными органами» – как правильнее?), и быстренько все тут доломает, как ему скажут. То есть абсолютно в рамках закона. После чего Вы останетесь со своим чистым лицом и изящным вкусом, а Россия – без НТВ. Мы понимаем это. Поэтому будем, сколько возможно, поддерживать нынешнее руководство канала.

Альфред Рейнгольдович!

История, как Вы, наверное, знаете — штука парадоксальная. Она использует в интересах прогресса личные (иногда даже корыстные) интересы своих персонажей. Граф Мирабо, например, одно время возглавлял Великую французскую революцию. Два члена Политбюро на пару развалили коммунизм. А Евгений Киселев в дорогом бежевом костюме, сытый и излишне пафосный, обеспечивает сегодня возможность миллионам граждан узнать правду о своей стране. А мой друг – милый, тонкий, элитарный и бесконечно талантливый Леня Парфенов — с большим эстетическим мастерством наложил третьего дня большую кучу дерьма. Так тоже бывает. А насчет нашего дурновкусия Вы, конечно, правы. Это случается. Обещаю Вам поговорить с трудовым коллективом.

Мы будем работать над собой, будем совершенствоваться в профессии, чтобы бороться с Вами и теми, кто Вас нанял, не оскорбляя Ваших эстетических чувств. Надеюсь, я откликнулся на Ваше «ау», г-н Кох.

Виктор ШЕНДЕРОВИЧ

Дата пачатку выплат остарбайтэрам невядомая

На прэс-канферэнцыі, прысвечанай Міжнароднаму дню вызвалення вязняў фашысцкіх канцлагераў, які адзначаецца 11 красавіка, старшыня праўлення беларускага рэспубліканскага фонду «Узаемаразуменне і прымірэнне» Валянцін Герасімаў паведаміў, што «пакуль цяжка назваць дакладную дату пачатку выплат кампенсацый былым беларускім остарбайтэрам».

Хто з іх атрымае кампенсацыю за прымусовае донарства?

У 1939-1944 гадах на тэрыторыю Германіі былі вывезены больш чым 400 тысяч беларускіх грамадзян, якія выкарыстоўваліся на прымусовай працы. У 2000 годзе ФРГ прыняла закон аб заснаванні фонду «Памяць, адказнасць і будучыня» Капітал фонду — 10 мільярдаў нямецкіх марак.

З гэтых сродкаў выдзяляецца каля 700 мільёнаў марак для 164 тысяч былых беларускіх остарбайтэраў, чыя рабская праца выкарыстоўвалася ў Германіі ў 1939-1945 гадах. Аднак не ўсе былыя вязні рэйха могуць дакументальна пацвердзіць сваю рабскую працу на прадпрыемствах Германіі.

Хоць неабходныя для выплат сродкі сабраныя, але дагэтуль выплаты не пачынаюцца. Прычыну тлумачаць тым, што «не наступіў прававы мір паміж адвакатамі ЗША і ФРГ». Аднак, якое дачыненне маюць беларускія вязні да таго, што суд ЗША па сёння працягвае разбіраць 43 іскі да германскіх прадпрыемстваў ад былых вязняў, якія пры атрыманні першай выплаты ад фонду «Памяць, адказнасць і будучыня» павінны назаўжды адмовіцца ад прэтэнзій да нямецкіх прамыслоўцаў.

На гэтай жа прэс-канферэнцыі было паведамлена, што шэраг былых нацысцкіх канцлагераў, што дзейнічалі ў Беларусі ў 1941-1944 гадах, аднесены да груп «А» і «А1». Гэта тая катэгорыя, у якую міжнародная класіфікацыя канцлагераў залічыла «фабрыкі смерці» накшталт Асвенцыма, Майданека і інш. Сярод канцлагераў, аднесеных да групы «А», — найперш тры жудасныя дзіцячыя лагеры па прымусовым донарстве для параненых нямецкіх салдат і правядзенні медыцынскіх эксперыментаў. Яны размяшчаліся ў вёсцы Скобраўка, пасёлку Парычы і вучэбнай гаспадарцы «Чырвоны Бераг»; а таксама канцлагеры вынішчэння Колдычава і Бронная Гара і мінскі канцлагер для ваеннапалонных па вуліцы Шырокай.

Да групы «А1» залічаны 16 канцлагераў. Акрамя таго, нямецкі бок разглядае дакументы аб залічэнні ў гэтую групу лагера смерці Азарычы.

Нешматлікія пазасталыя ў жывых вязні гэтых канцлагераў маюць права на адпаведныя нормы выплаты кампенсацый з боку Германіі.

Аднак, пакуль вырашаюцца розныя юрыдычныя пытанні ФРГ з ЗША, тых старых людзей, хто адпакутаваў на рабскай працы ці на «фабрыцы смерці», з кожным днём усё меншае, і магчыма, што кампенсацыя абміне іх надзеі.

Віктар ТУМАШ

ЭКСПРЭС

Прогнозы, долги, расчеты

Италия занимает пятое место в общем объеме товарооборота Беларуси

Объем товарооборота Беларуси с Италией в прошлом году возрос на 4,1 процента и составил 242,2 миллиона американских долларов. В товарной структуре белорусского экспорта преобладают текстиль, недрагоценные металлы и изделия из них, древесина. Совместные белорусско-итальянские предприятия работают в сферах производства мебели, оптических приборов, строительства, розничной торговли.

Потребление энергии в мире вырастет в ближайшие 20 лет на 59%

Потребление энергии в мире вырастет в ближайшие 20 лет на 59%, сообщает агентство *Bloomberg* со ссылкой на прогноз министерства энергетики США. Как сообщается в докладе министерства, половина прироста придется на азиатские страны, среди которых Китай, Индия и Южная Корея. Более высокие, чем ожидалось, темпы экономического роста в Юго-Восточной Азии, а также бурный экономический рост в странах бывшего СССР стали основными обстоятельствами, повлиявшими на прогноз.

Белорусские товары находят сбыт в Африке

По информации МИД Беларуси, в 2000 году белорусские производители расширили рынки сбыта важнейших товаров. В основном это произошло за счет стран Азии, Африки и Латинской Америки. На африканском рынке продавались калийные удобрения в Нигерии, Сенегале, шины — в Кении, Ливии, Танзании, тракторы — в Гане, ЮАР и Заире, холодильники — в Сенегале, мотоциклы — в Замбии. В странах Латинской Америки среди новых покупателей белорусских калийных удобрений — Гватемала и Мексика, шин для транспортных средств — Аргентина и Колумбия, тракторов — Никарагуа, мотоциклов — Мексика. В европейские государства экспортировались тракторы в Ирландию и Великобританию, телевизоры — в Турцию, холодильники — в Румынию, металлорежущие станки — в Австрию.

Беларусь сотрудничает с Чехией

По данным статистики, в прошлом году объем взаимной торговли между Чехией и Беларусью превысил уровень 1999 года на 60 процентов и достиг 131,5 миллиона долларов США. Чешский экспорт в Беларусь вырос — до 101,5 миллиона долларов — и по-прежнему в несколько раз превышает импорт в Чехию белорусских товаров. Главными статьями чешского экспорта в Беларусь были пшеница (39,3 процента), металлообрабатывающие станки (23,4 процента), медикаменты, текстильные материалы, моющие средства, бытовое и промышленное электрооборудование. Из Беларуси в Чехию поставлялись продукция легкой и текстильной промышленности, железные тросы и кабели, бытовые холодильники.

Андрей КАРПОВИЧ

Экалогія патрабуе валюты

Нашае найлепшае вытворчае аб'яднанне «Беларуськалій» дае штогод у рэспубліканскі бюджэт 396 мільёнаў долараў валютнай выручкі. Гэта болей за 10 працэнтаў ад усіх паступленняў. Ніхто болей не дае. Да таго ж «Беларуськалій» ведаюць ва ўсім свеце, бо яму належыць 16 працэнтаў сусветных вытворчых магутнасцяў і 13 працэнтаў сусветнага экспарту калійных угнаенняў. Яму належыць трэцяе месца ў свеце пасля вытворцаў Канады і Расіі. Не менш значна, што прадпрыемства забяспечвае працай кожнага пятага жыхара Салігорска, і яго прыпыненне ці зняншэнне аб'ёмаў вытворчасці сталася б сацыяльнай трагедыяй для мноства людзей.

З чаго вынікае такая небяспека? Тры дзесяцігоддзі эксплуатацыі Старобінскага выкапішча калійных соляў выявілі шэраг адмоўных тэхнагенных наступстваў дзейнасці аб'яднання. Гэта, папершае, асяданне зямной паверхні над падземнымі выпрацоўкамі, што на ўзроўні абывацельскіх эмоцыяў трактуецца як магчымы правал горада з усімі жыхарамі ў нетры зямлі.А падругое, неэфектыўнае выкарыстанне вялікіх абшараў урадлівых земляў для захавання адходаў узбагачальных фабрык. Складаванне адходаў у адкрытых солеадвалах і шламасховішчах суправаджаецца іх інтэнсіўным растварэннем пры выпаданні атмасферных ападкаў. Адзіны метад утылізацыі назапашаных солевых рассолаў на сённяшні дзень — захаванне іх у глыбокія паглынаючых гарызонты пад зямлёй. Да таго ж землі ў вялікім радыусе вакол прамысловых аб'ектаў аб'яднання пакрываюць пылавыя выкіды ў паветра. Пра адмоўны ўплыў такой здабычы калійных угнаенняў гавораць ужо даўно, яна адбілася на гаспадарцы Случчыны, але практычна зроблена няшмат. Дзяржава забірала валюту, адкладаючы на лепшыя часы вырашэнне экалагічных праблемаў рэгіёна. Зараз прынятая Дзяржаўная комплексная праграма неадкладных мераў аховы атачаючага асяроддзя Салігорскага прамысловага раёна да 2005 года. Запасы калійнай руды ў тых шахтах, што дзейнічаюць, і перспектыўныя запасы калійных выкапняў, па ацэнках спецыялістаў, будуць у распрацоўцы яшчэ болей як 100 гадоў. Таму экалагічная ахова асяроддзя выходзіць на Случчыне на першае месца. Інакш зямля можа ператварыцца тут у салянную пустку. Ёсць пэўная крыўда ў тым, што недзе наш калій прыносіць вялікі прыбытак, а мясціну свайго паходжання псуе.

Павел БАРАНОЎСКІ

Крэдыт, здаецца, дадуць

Савет міністраў Беларусі зацвердзіў міжурадавае беларуска-расійскае пагадненне аб прадастаўленні Расіяй Беларусі дзяржаўнага крэдыту, падпісанае ў Маскве 29 снежня 2000 года. З расійскага боку гэтае пагадненне тады падпісаў першы намеснік міністра фінансаў Сяргей Ігнацьеў, а з беларускага — міністр фінансаў Мікалай Корбут.

Раней было заяўлена, што Беларусь выканала ўсе асноўныя ўмовы расійскага боку, неабходныя для атрымання крэдыту. Аднак у сярэдзіне сакавіка 2001 года віцэ-прэм'ер урада Расіі, міністр фінансаў Аляксей Кудрын заявіў, што Расія зможа прадаставіць Беларусі першую траншу стабілізацыйнага крэдыту ў памеры 30 мільёнаў долараў толькі пасля канчатковай дапрацоўкі ўмоваў прадастаўлення гэтага крэдыту, якія яшчэ дапрацоўваюцца экспертамі абедзвюх краінаў. Па звестках БелаПАН, на той момант неўрэгуляваным заставалася пытанне пагашэння Беларуссю нязначнай запазычанасці па раней выдадзеных Расіяй крэдытах.

Аляксей АРЭШКА

Краіна поўнай гармоніі

Ёсць такія краіны, дзе людзі адно аднаму не даюць спакойна жыць. Няхай сабе ў Злучаных Штатах Паўночнае Амерыкі. Там адна дзеўка мела сексуальныя дачыненні з іхным прэзідэнтам. То ўвесь свет мусіў праз іхную дэмакратыю абмяркоўваць: што, як, чым і куды. Гэта толькі павялічыла ўсеагульную нянавісць пралетарыяў Зямлі да краіны распусты, спецыяльных пракурораў і бейсбола.

Ня тое ў нас. Тут ціхая плынь жыцця нясе грамадзянаў на чале з іхным прэзідэнтам з небыцця, дзе іх не было, у тую цемру, дзе іх не стане. Каб падарожжа гэтае не выклікала суму і смутку, грамадзяне ставяцца да ўсяго абы-як. На іхнае стаўленне дэмакратычна абраныя органы ўлады даюць сіметрычны (па-нашаму «такі самы») адказ.

І гэта не хлусня інтэлігента з дэфармаванай грантамі свядомасцю. Дастаткова зазірнуць на сайт нашага Канстытуцыйнага Суда, каб у раздзеле «Аператыўная інфармацыя» ўбачыць апошняе паведамленне (ад 6 кастрычніка мінулага года) пра тое, што «В ЦЕНТРЕ ВНИМАНИЯ — ПРАВА ЧЕЛОВЕКА И ГАРМОНИЗАЦИЯ ОБЩЕСТВЕННЫХ ОТНОШЕНИЙ».

Нашыя дасягненні на гэтым шляху бясспрэчныя. Калі маленькі беларускі родзіцца на свет божы, бацькі глядзяць на яго і думаюць: «Няўжо ён нас, старых, некалі аддасць ва ўбожніцу век дажываць». Каб такога не здарылася, немаўля аддаюць у дом дзіцяці. Таму сёння без бацькоў гадуецца пад 30 тысячаў малых. Гэнулька сірот – 7 працэнтаў ад агульнай колькасці дзяцей — пасля вайны не было. А колькі бадзяецца без дагляду, ведама толькі богу і участковым міліцыянтам. Проці 1990 года ў нас гэтак званых сацыяльных сіротаў стала ці не ў пяць разоў болей, чым было.

Калі ж дзіця засталося пры бацьках, а тыя не належаць да магутнага і непераможнага клана алкаголікаў (каторага толькі гвардыя складаецца са 170.000 кончаных хронаў, прычым кожная дзесятая з іх жанчына), то іх чакаюць наступныя выпрабаванні. Бо кожнае дзесятае дзіця ў нас альбо інвалід, альбо мае, як гэта зараз сарамліва завецца, – асаблівасці псіхафізічнага развіцця.

Дык вось, і з асаблівасцямі і без іх вядзе дарога ў дзіцячы сад. Нічога дзіўнага. Машыну пільнуе вартаўнік ці міліцыя, кароваў – пастух, а дзяцей – выхавацелька. Матка ж таго дзіцяці мусіць ісці працаваць, бо ўвесь час, пакуль сядзела ў хаце са сваім «спінагрызам», марыла пра ўдзел ва ўсенародным барацьбе за ВНП. Ды й жэрці нешта трэба.

А тая выхавацелька, асабліва як маладая, то мае заробак на ўзроўні прыбіральшчыцы дзяржустановы. Пра гэта нават педагогі пану Ярмошыну, прэм'еру нашаму, пісалі. Таму ў нашых садках дзеці выхоўваюцца на прыкладах сапраўднай нацыянальнай маральнай трываласці. Выхавацелькам прыроднае сумленне не дазваляе дзеткам моцна крыўдзіць, а прыродны розум не дазваляе за такія грошы напінацца залішне.

Таму ў школу ацалелыя пасля дзіцячых садкоў індывіды прыбываюць з добрым усведамленнем таго што трэба рабіць, каб цябе не чапалі: «Нічога не трэба рабіць, што могуць заўважыць».

Магу спрагназаваць, што гэтая кангеніяльная педагагічная эмпірыка праз пару дзесяцігоддзяў дасць свету сузор'е непаўторных крымінальнікаў. Справа ў тым, што курс нашай сярэдняй школы пры дапамозе суровых бацькоў вытрымлівае не кожны, і штогод больш сотні дзяцей здзяйсняе самагубства, колькасць хранічна хворых сярод вучняў імкліва набліжаецца да палавіны, а больш за дзве тысячы дзетак пакутуюць на анкалагічныя захворванні.

Фота Ул. ШЛАПАКА

У такім асяроддзі шчыруюць нашыя педагогі. Яны зарабляюць мала, працуюць многа, робяцца злыя і ставяць двойкі дзецям, каторыя ведаюць усё менш. Цяжка глядзець на гэтых затурканых людзей, каторым нацыя плаціць грашы за тое, што яны захоўваюць і вырошчваюць нашую будучыню.

Яны напісалі ліст начальству. Пад тым лістом падпісалася больш за паўтараста тысячаў людзей. Начальства пачытала і...

Куды там Клінтану з Монікай да нашага начальства.

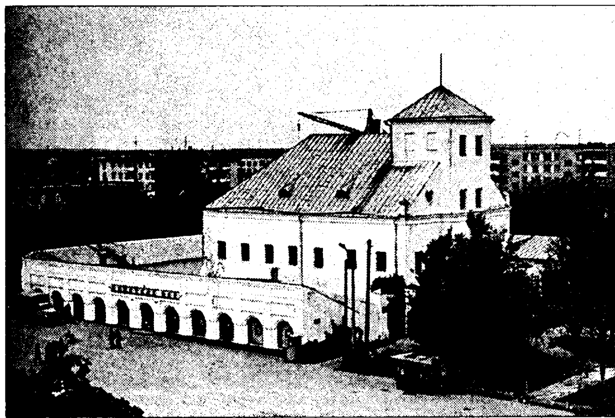
І ціха, хараша так навокал. Калі нехта скажа, што ў нас не пануе гармонія, то яго трэба адправіць да адмысловага пракурора. Таму што, у адрозненне ад аграрыяў, супрацоўнікі сацыяльнага забеспячэння, грамадскага харчавання, бытавога абслугоўвання, мастацтва, культуры і аховы здароўя зарабляюць больш за мінімальны спажывецкі бюджэт.

Настаўнікі вучацца цярпенню ў народа і вучаць народ. Іхнае петыцыя блукае недзе ў калідорах улады. Яны спрабуюць пачаць працоўную спрэчку і высвятляюць, што няма з кім спрачацца. Так і павінна быць у гарманічным грамадстве.

Віктар БАКУЛЬСКІ, псіхааналітык

Нясвіж у XXI стагоддзі

У новым стагоддзі ў Беларусі зноўку загаварылі пра рэстаўрацыю гістарычнага цэнтра Нясвіжа, вядомага ў летапісах з 1223 года і здаўна называнага «беларускім Парыжам». Хоць гаворцы пра пачынанні ў гэтай справе ўжо не адно дзесяцігоддзе. Што ж маркуюць зрабіць рэстаўратары з трыма самымі вядомымі нясвіжскімі архітэктурнымі збудаваннямі – Радзівілаўскім замкам, касцёлам ды ратушай?

Старажытная нясвіжская ратуша. Злева: выгляд да рэстаўрацыі, справа: выгляд пасля рэстаўрацыі

Для пачатку, паводле рашэння мясцовага райвыканкама, Нясвіжскі замак пакіне санаторная ўстанова, якая там месціцца. У 1945 годзе Саўнаркам аддаў замкавую забудову міністэрству аховы здароўя, і адпачывалі тут збольшага партыйныя чыноўнікі. Напачатку 90-ых гадоў урад В.Кебіча перадаў санаторый «Белміжкалгаслячэбніцы». Адсяленне мусіць адбыцца да 1 ліпеня 2001 года. Палаца-паркавы комплекс 16-18 стагоддзяў будзе перададзены Нацыянальнаму гісторыка-культурнаму музею-запаведніку «Нясвіж». Пасля высялення санаторыя замак, узведзены напрыканцы 16-га стагоддзя пры Мікалаі Радзівілу Сіротку італьянскім архітэктарам Бернардоні, між іншым, збудаваўшага храм Хрыста ў Рыме, пачнуць рыхтаваць да рэстаўрацыі: будуць праведзеныя адмысловыя археалагічныя і натурныя даследаванні самога замка, кансервацыя разбураных частак замка (прыкладам, у жудасным стане знаходзяцца дах і гадзіннікавая вежа), а таксама работы па разборцы прыбудаваных да яго пазнейшых канструкцыяў.

Па сканчэнні рэстаўрацыі Беларусь збіраецца хадайнічаць аб уключэнні Нясвіжскага замка ў Спіс сусветнага культурнага і прыроднага набытку (зараз там толькі Мірскі замак і Белавежская пушча). З санаторыя замак ператворыцца ў музей і, не выключана, у месца для міжнародных сустрэчаў. Магчыма, тут з'явіцца невялічкі гатэль. Дарэчы, пры фармаванні будучай музейнай экспазіцыі нанова і міжволі будзе ўзнятае пытанне рэстытуцыі. Згадайце хоць бы славуты тузін залатых апосталаў. Хто толькі з прыхадняў ні рабаваў радзівілаўскія скарбы! Толькі ў Расіі іх – спадчына расійскіх генералаў 1812 года — не на адзін музей. Па праблеме вяртання нясвіжскіх каштоўнасцяў папярэдняя дамоўленасць маецца толькі з польскім бокам. Палякі абяцаюць аддаць назад у замак калекцыю партрэтаў рода Радзівілаў, падораную савецкім кіраўніцтвам яшчэ да вайны польскаму прэзідэнту Беруту. Праўда, пры гэтым правы ўласнасці на карціны застануцца Польшчы.

Аднак, памятаючы досвед з Мірскім замкам, які рэстаўруецца ўжо амаль 20 гадоў, самая вялікая праблема наперадзе — не ператварыць рэстаўрацыю Нясвіжскага замка ў даўгабуд, прычым замак у Нясвіжы што да рэстаўрацыі куды складаней, чымсьці ў Міры. Без інвестыцыяў пазбегнуць гэтага не ўдасца. Але ахвотных выдаткоўваць грошы на Нясвіж пакуль не багата. Справа ў тым, што патэнцыйныя інвестары баяцца, што пасля рэстаўрацыі Нясвіжскі замак стане прэзідэнцкай рэзідэнцыяй А.Лукашэнкі. Але, па-першае, такая маштабная рэстаўрацыя – у любым выпадку працэс, які будзе доўжыцца гадамі, а новы прэзідэнт такога жадання можа і не мець. Па-другое, як давялі ў аддзеле музеяў міністэрства культуры, кажуць, што намераў зрабіць замак Радзівілаў прэзідэнцкай рэзідэнцыяй і зараз няма, бо там амаль пэўна будзе музей. Хоць раней пра гэта заяўлялася неаднойчы.

Да ўсяго яшчэ да рэканструкцыі давядзецца вырашаць няпростую праблему з адсяленнем санаторыя. Тамтэйшы персанал у колькасці 80 чалавек ужо лістуе да Нясвіжскага райвыканкама і мінкульта, скардзячыся, што пра іхняе працаўладкаванне загадзя ніхто не падумаў. Разам з тым, людзі даводзяць, што менавіта дзякуючы таму, што ў замку знаходзіўся санаторый, тут вёўся сякі-такі цякучы рамонт, і слыннае радавое гняздо князёў Радзівілаў не занепала яшчэ больш. Для разбіральніцтваў па шматлікіх пытаннях, звязаных з маючай адбыцца рэстаўрацыяй, у красавіку ў Нясвіж выязджае адмысловая мінкультаўская калегія на чале з міністрам культуры Леанідам Гулякам.

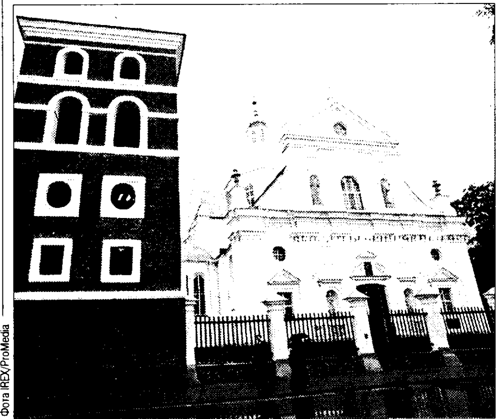
Відаць, будзе там абмяркоўвацца і праект па аздабленні інтэр'ераў размешчанай на галоўнай плошчы Нясвіжа гарадской ратушы, падрыхтаваны сумесным польска-беларускім прадпрыемствам «Рэнаватум» і разлічаны на 5 гадоў. Вонкавая рэканструкцыя ратушы была праведзеная некалькі гадоў таму. Тады з яе прыбралі выяву зоркі (раней тут месціўся Дом піянераў), надбудавалі вежу. Адно што помнік Леніну насупраць так і застаўся стаяць, але гэта ўжо з'ява не архітэктурная, а палітычная, і хочацца верыць, часовая.

Цяпер чарга ўнутранай рэстаўрацыі. Прычым праводзіць яе плануецца паводле фотафіксацыяў помнікаў-аналагаў – польскіх ратушаў у гарадах Торунь, Познань, Хелмно, Кракаў і іншых. Рэстаўрацыйны праект нясвіжскай ратушы будзе сімбіёзным і прадугледжвае стварэнне пяці залаў збольшага з муляжамі элементаў старажытнага інтэр'ера і копіямі дакументаў. Найперш гэта Зала святочных паседжанняў ці Зала Рады, дзе будуць знаходзіцца копія прывілеі аб магдэбургскім праве, ключ горада, гербы Нясвіжа і Радзівілаў, тагачасная мэбля, партрэты прадстаўнікоў дынастыі і каралёў Рэчы Паспалітай. Далей ідзе Зала суда з скульптурай «Феміда правасуддзя», з адзеннем суддзяў, прыстасовамі для катавання і пакарання і многімі іншымі прадметамі, што тычыцца судовай справы. Апрача таго, адмыслова будуць аздобленыя Канцылярыя пісара, Скарбніца, Кабінет бургамістра, Архіў. Каштарыс рэстаўрацыйных работ у ратушы, як і ў замку, пакуль не падлічаны. Вядома адно – сумы пойдуць на гэта вялікія. У міністэрстве культуры кажуць, што ледзьве не палова ад усіх іхніх выдаткаў. Прыярытэт як ніяк.

Ёсць што ладзіць і ў нясвіжскім касцёле, узведзеным болей 400 гадоў таму ў стылі барока тым жа самым італьянцам, манахам-іезуітам Бернардоні. У касцёльных склепах па-ранейшаму знаходзіцца каля 80 трунаў-саркафагаў з целамі княжскага роду Радзівілаў. Дык вось у касцёле трэба аднаўляць адну са сценаў, якая нядаўна абвалілася.

Што да іншых элементаў архітэктурнага ансамбля ў гістарычным цэнтры Нясвіжа, то ўлетку ў аднапавярховым будынку колішняй ваеннай камендатуры адчыніцца выставачная зала, куды будуць прывозіцца на паказ экспазіцыі з музеяў іншых нашых гарадоў.

Нарэшце, рэстаўрацыя ратушы і замка мусіць суправаджацца аднаўленнем краявіду гэтай мясціны. Напрыклад, варта было б як след добраўпарадкаваць прызамкавы парк, які разбіты на 100 гектарах абшараў, а таксама «разабрацца» з жытловым чатырохпавярховым будынкам, што недарэчна ўзведзены некалькі дзесяткаў гадоў таму каля ратушы на старой дарозе да касцёла. Атрымліваецца, што архітэктурная дапасаванасць паміж імі нібыта трохі знівеліраваная. Зносіць дом у якасці выйсця, мабыць, занадта турботна і дорага, бо ўсё ж там багата людзей жыве. А вось зрабіць у ім арку і аднавіць такім чынам стары шлях можна было б. У любым выпадку трэба неяк выпраўляць «саўковыя» недарэчнасці, хоць бы часткова вяртаючы натуральнасць. Тым не менш, апошняе слова за спецыялістамі.

Фота IREX/ProMedia

Нясвіжскі касцёл Божага цела

Кірыла ПАЗЬНЯК

АРХІВАРЫУС

О государственном гимне Советского Союза

Принятый Россией сталинско-брежневский гимн с некоторыми словесными исправлениями, который вполне может быть предложен в качестве гимна так называемого «союзного государства», пережил подобные изменения в 1977 году. Как это оформлялось, освещает речь М.Суслова перед членами Политбюро ЦК КПСС.

Сообщение тов. Суслова М.А.

Товарищи! На рассмотрение Пленума внесен вопрос о Государственном гимне Советского Союза. Предварительно этот вопрос обсуждался Секретариатом и Политбюро ЦК КПСС, которые одобрили текст Государственного гимна Советского Союза в новой, существенно измененной редакции, а также музыкальную редакцию гимна, в основном сохраняемую.

Постановка вопроса о Государственном гимне Советского Союза обусловлена тем, что нынешний гимн был принят, как известно, в 1943 году и, естественно, ряд положений в его тексте ныне устарел. В нем содержатся, в частности, такие слова: «Нас вырастил Сталин» и т.д. В то же время в гимне ничего не было сказано о Коммунистической партии и ее исторической роли в нашем обществе.

На текст гимна большой отпечаток наложили условия Великой Отечественной войны, которую вел тогда советский народ. В тех условиях актуально звучали слова гимна:

«Захватчиков подлых с дороги сметем!

Мы в битвах решаем судьбу поколений».

В нынешних условиях эти слова утратили свое прежнее значение, а вторая строка может быть неправильно понята за рубежом.

Текст гимна не отвечает современным требованиям также и потому, что идеалы коммунизма, которые служат советскому народу путеводной звездой, в гимне приглушены.

Центральный Комитет партии счел необходимым провести кропотливую работу по улучшению текста гимна, устранению отмеченных в нем недостатков. При этом большое внимание уделялось тому, чтобы привести текст Государственного гимна в соответствие с новым этапом в жизни нашей страны.

Со времени принятия гимна прошло более 33 лет. За это время в нашей стране произошли колоссальные изменения в экономической, социальной и культурной жизни: построено развитое социалистическое общество, успешно создается материально-техническая база коммунизма, происходит дальнейшее укрепление дружбы всех советских народов. Строительство коммунизма стало непосредственной задачей нашего общества. Естественно, что Государственный гимн Советского Союза призван идейно отразить эти изменения.

Для подготовки нового гимна проведена большая работа. Был объявлен конкурс для подготовки новых вариантов текста гимна. В этом конкурсе приняли участие 67 поэтов, в том числе В.Боков, П.Бровка, С.Васильев, С.Викулов, Е.Винокуров, Н.Грибачев, Е.Долматовский, Н.Доризо, М.Дудин, Н.Заболоцкий, М.Исаковский, С.Кирсанов, М.Матусовский, С.Михалков, С.Островой, Л.Ошанин, А.Прокофьев, Н.Рыленков, М.Рыльский, Р.Рождественский, А.Софронов, К.Симонов, С.Смирнов, А.Твардовский, Н.Тихонов. Ими было представлено 83 варианта текста гимна.

Одновременно около 80 композиторов, в том числе Б.Александров, А.Бабаджанян, И.Дзержинский, Д.Кабалевский, Г.Майборода, К.Молчанов, В.Мурадели, А.Новиков, Г.Свиридов, В.Соловьев-Седой, А.Хачатурян, А.Холминов, Т.Хренников, Д.Шостакович, Р.Щедрин, работали над музыкой гимна.

Как видите, к работе над гимном были привлечены лучшие силы. Работа продолжалась несколько лет.

В ходе этой работы ведущие композиторы страны неоднократно указывали на целесообразность сохранения музыки гимна А.В. Александрова.

По указанию ЦК КПСС начиная с 1972 года велась дальнейшая работа над редакцией музыки и текста гимна, созданного А.В. Александровым, С.Михалковым и Эль-Регистаном.

Над редакцией текста работали тов. С.Михалков, С.Наровчатов, Р.Рождественский, Я.Козловский и другие поэты. В качестве консультантов привлекались писатели Н.Тихонов и Г.Марков.

Наиболее приемлемыми оказались предложения Сергея Михалкова, и поэтому авторами текста гимна по-прежнему остаются С.Михалков и Эль-Регистан.

В работе над музыкальной редакцией участвовали Шостакович, Хачатурян, Хренников, а также Б.Александров, А.Бабаджанян, Я.Френкеяь, Р.Щедрин. Сохранив исполняемую ныне мелодию гимна (автор А.В. Александров), они многое сделали для того, чтобы улучшить характер его звучания, придать ему большую торжественность, распевность, мелодичность.

В результате тщательного рассмотрения представленных материалов пришли к выводу, что целесообразно остановиться на предлагаемом вашему вниманию варианте гимна.

Новый Государственный гимн Советского Союза соответствует современным условиям развития нашего общества, является гимном, торжественно провозглашающим победное шествие трудящихся нашей страны под руководством Коммунистической партии Советского Союза к великой цели — коммунизму. Новый гимн вместе с тем сохраняет преемственность, некоторые важные положения старого гимна.

В настоящее время Гимн Советского Союза в новой редакции записан на магнитной ленте в исполнении хора и оркестра Большого театра СССР, а также Отдельного показательного духового оркестра Министерства обороны СССР. Нам предоставляется возможность ознакомиться с Государственным гимном Советского Союза в новой редакции.

Исполняется музыка Государственного гимна Советского Союза. *(Все встают.)*

Затем прослушивается Гимн Советского Союза в хоровом исполнении. *(Аплодисменты.)*

«Вольныя танцы: альтэрнатыва-by»

Першыя два дыскі *БМА-group*–«Вольныя танцы: Слухай сваё» і «Вольныя танцы: Новая альтэрнатыва» паказалі, што слухачы праяўляюць надзвычайную цікавасць да айчыннай альтэрнатыўнай музыкі. Дыскі разышліся па краіне тысячнымі накладамі, а іх прэзентацыя ў 1999 і 2000 гадах сталі самымі масавымі рок-канцэртамі.

БМА вядзе сваю дзейнасць упэўнена і актыўна. 13 красавіка ў клубе «Рэактар» пройдзе прэзентацыя новай кампіляцыі з серыі «Вольныя танцы», якая называецца «Вольныя танцы: альтэрнатыва-by». Па словах прадстаўніка БМА, Сяргея Сахарава, гэты трэці альбом — новы этап у развіцці беларускай альтэрнатыўнай музыкі: зборка дакладна разаб'е ўсе стэрэатыпы, якія склаліся ў музычных абывацеляў у адносінах да беларускай альтэрнатыўнай музыкі. Аснoўная ідэя складанкі – сабраць на адным дыску беларускамоўныя кампазіцыі, якія на працягу мінулага і гэтага года сталі хітамі, а таксама песні, што прэтэндуюць на гэта. Дарэчы, у адрозненне ад двух папярэдніх альбомаў, дзе прысутнічала хаця б адна рускамоўная песня, у гэтай зборцы яе не будзе, бо нават гурт «Нейра Дюбель» нарэшце заспяваў па-беларуску.

У «Альтэрнатыву-by» увайшлі кампазіцыі такіх вядомых гуртоў і выканаўцаў, як «Новае Неба», «Крама», «Уліс», «НРМ», «Крыві», «Палац», а таксама маладых гуртоў «Без Білета», «Імпэт», «Тяни-Толкай», *POST-SCRIPTUM, Long Play, Zet, Happy Face*, рэгіянальных камандаў «Айша» (Гародня), «Вроцлава» (Гомель), «САД» (Берасце), таксама кампазіцыя з вядомага альбома «Я нарадзіўся тут» і іншыя. У кампіляцыю ўвойдуць кампазіцыі, якія прадстаўляюць сучасную электронную сцэну краіны: *Impedance і Ur'ja*.

Прэзентацыя альбома расцягнецца на два дні – 13 і 15 красавіка, бо ў адзін дзень такая колькасць гуртоў выступіць не зможа.

Ірына ТОЎСЦІК

«Гладиатор» — сбор исторических ошибок

Кинофанаты обнаружили 124 исторических ошибки в фильме о жизни римлян «Гладиатор», получившем в этом году пять «Оскаров», включая приз за лучший фильм. Эту информацию они разместили на сайте Movie-mistakes.com.

Так, например, статисты в картине были одеты в джинсы. В одной из колесниц можно было заметить канистру с бензином, а всадники использовали стремена и седла, которые тогда еще не были изобретены. В сцене приготовления к битве раздавались отпечатанные листовки, которых не могло быть в Древнем Риме.

Некоторые памятники архитектуры, показанные в картине, были построены в средние века, включая колокольни и купола на панораме Рима. В одном из моментов фильма на небе ясно виден след реактивного самолета.

Автор проекта Movie-mistakes.com Джон Сандиз (*Jon Sandys*) сказал в интервью *The Mirror*: «Гладиатор» — фантастический фильм. Но в нем не стремятся избавиться от ошибок. Я смотрел этот фильм много раз. Отслеживание ошибок делает его даже веселее».

Джон Сандиз также утверждает, что нашел ошибки в других фильмах, получивших премию «Оскар». Он нашел 14 погрешностей против правды в «Эрин Брокович».

Сталінскія «сокалы» на карэйскай вайне

50 гадоў таму, калі ішла карэйская вайна, паўднёвым сілам пад флагам ААН дапамагалі амерыканцы, камуністычнай карэйскай Поўначы – кітайскія добраахвотнікі, савецкія ваенныя спецыялісты, галоўным чынам, лётчыкі. Адзін з удзельнікаў той вайны Аляксандр Арлоў, у той час работнік Генштаба СССР, падзяліўся ўспамінамі ў ваенным дадатку «Независимой газеты» пра тую сакрэтную дапамогу КНДР.

Мэты ўдзелу савецкіх ваенных

Першапачаткова мела значнасць наладзіць супрацьпаветраную абарону і абарону стратэгічных мастоў, якія злучалі гарады Аньдун у Кітаі і Сінычжу ў Паўночнай Карэі. Па гэтых мастах вялася перакідка паўночнакарэйскіх і кітайскіх войскаў. Амерыканцы імкнуліся гэтыя масты разбамбіць. У карэйцаў авіяцыі амаль не было, не мелі яны рэактыўных знішчальнікаў, зенітная артылерыя была таксама слабая. Амерыканцы, пачынаючы вайну, мелі ў Карэі 657 баявых машын. Потым колькасць узрасла. Пасля першага вылету амерыканскіх бамбавікоў авіяцыя Паўночнай Карэі перастала існаваць. Вось тады кітайскі і паўночнакарэйскі ўрады, занепакоеныя амерыканскай перавагай, звярнуліся да Сталіна з просьбай прыслаць рэактыўныя самалёты-знішчальнікі для прыкрыцця стратэгічных аб'ектаў Манчжурыі і Паўночнай Карэі. Паколькі ўжо вялася халодная вайна, Сталін даў згоду. У Кітай, паблізу мяжы з Карэяй, перадыслацыраваліся з СССР некалькі значных падраздзяленняў авіяцыі, з іх у лістападзе 1950 года быў сфарміраваны 64-ты знішчальны авіякорпус, які дзейнічаў да канца вайны.

Савецкія асы

Лётчык Мікалай Суцягін за паўгода баёў збіў 21 амерыканскі самалёт. Палкавы камандзір Яўгеній Папаляеў збіў 20 самалётаў. Лётчык Серафім Субоцін здзейсніў таран рэактыўнага амерыканскага знішчальніка і сам паспеў катапультавацца. Яўген Стэльмах у ходзе бою збіў два самалёты, аднак і сам быў падбіты, выкінуўся з парашутам, але пасля прызямлення паконччыў жыццё стрэлам у скронь, бо быў акружаны паўднёвакарэйскімі дыверсантамі. Тады быў загад Сталіна – у палон не здавацца. У карэйскай вайне ўдзельнічаў і праслаўлены лётчык Іван Кажадуб, які камандаваў дывізіяй знішчальнікаў. Па савецкіх дадзеных, у баях было збіта нашымі лётчыкамі 1.097 самалётаў праціўніка. Яшчэ 212 збілі зенікі. Страты савецких самалётаў — 335 машын, лётчыкаў загінула 120 чалавек. Агульныя страты савецкіх ваеннаслужачых у карэйскай вайне – 229 чалавек. Па амерыканскіх дадзеных, яны страцілі 1.986 самалётаў, з іх 945 падчас авіякатастрофаў, а болей за тысячу — у паветраных баях. Апроч амерыканскіх у карэйскай вайне ўдзельнічалі падраздзяленні ВПС з 15 краінаў (пад эгідай ААН). Але галоўнымі праціўнікамі выступалі амерыканскія і савецкія лётчыкі. Бо, прыкладам, аўстралійская эскадрылля знішчальнікаў «Метэор» была знішчаная савецкімі асамі за адзін бой.

Баявая тактыка

У жнівні 1951 года амерыканцы распачалі масіраванае бамбаванне ўсіх камунікацыяў Паўночнай Карэі, каб адрэзаць яе ад кітайскай дапамогі. Стратэгічныя бамбавозы добра ахоўваліся знішчальнікамі. Таму савецкія лётчыкі выпрацавалі новую тактыку нападзення. Яны ўтваралі вялікае кола, з якога раптам ад 4 да 16 самалётаў разгорнутым строем атакавалі адзін з амерыканскіх «сейбраў», адцягваючы іншыя самалёты на яго выручку, і ў гэты момант нашы знішчальнікі нападалі на бамбавозы. Гэтая тактыка дазваляла знішчаць да 6 самалётаў за бой і забяспечвала перавагу ў паветры. Амерыканцы мусілі адмовіцца ад дзеяннаяў стратэгічнай авіяцыі ўдзень і вылеты на бамбаванне рабілі толькі ноччу. Затое днём амерыканцы мелі ў 4 разы болей знішчальнікаў-бамбардзіроўшчыкаў, чым меў 64-ы авіякорпус. Такая перавага дазваляла наносіць адчувальныя ўдары. У чэрвені 1952 года, скарыстаўшы нізкую воблачнасць і навальнічны фронт, 124 амерыканскія тактычныя самалёты Ф-80 і Ф-84 пад аховай марскіх знішчальнікаў нанеслі бомбавы ўдар па важным аб'екце, які прыкрываў савецкі 64-ты авіякорпус – Супхун ГЭС. Амерыканцам было прасцей ваяваць, чым савецкім лётчыкам, якія мусілі трымацца рэжыму сакрэтнасці. Ніхто ў свеце не мусіў мець доказаў, што баі ў карэйскім небе вядуць «сталінскія сокалы», як тады называлі ваенных лётчыкаў. З гэтай прычыны было забаронена лятаць над Жоўтым морам і пераследаваць самалёты амерыканцаў не далей, чым за 100 кіламетраў ад лініі фронту, які праходзіў па 38-й паралелі. Гэта было зручна для амерыканскіх пілотаў. Яны вялі паветраныя баі паблізу марскога ўзбярэжжа. Пры непрыдатнай для сябе сітуацыі амерыканцы адыходзілі ў бок мора, а потым, заняўшы патрэбную вышыню, зноў нападалі.

Самалёты, на якіх вялі паветраныя баі паміж сабой амерыканскія і савецкія лётчыкі ў часе Карэйскай вайны. Уверсе: амерыканскі знішчальнік Ф-80, унізе: савецкія знішчальнікі МіГ-15 біс

Паляванне за сакрэтамі

Вайна ў Карэі для Сталіна і Амерыкі стварыла зручныя магчымасці для апрабавання стратэгіі і тактычных прыёмаў і выпрабавання новай на той момант тэхнікі. Адсюль вынікала і зразумелая пагоня абодвух бакоў за ваеннымі сакрэтамі. Савецкі бок стварыў спецыяльную групу для захопу амерыканскага рэактыўнага знішчальніка-перахопніка Ф-86. У верасні 1951 года такі самалёт быў падбіты і ў цэласці прызямліўся. Амерыканцы здолелі ўратаваць свайго пілота, але разбамбіць самалёт на зямлі, каб уберагчы тэхнічныя навінкі, ім не ўдалося. Самалёт замаскіравалі стогам сена, а ноччу пераправілі ў Савецкі Саюз для даследавання спецыялістамі.

Са свайго боку амерыканцы мелі такія ж разведвальна-захопныя групы. Ім удалося вывезці ў ЗША новы рэактыўны рухавік МіГа-15біс. Ён быў на савецкіх заводах скапіраваны з англійскага рухавіка, але ягоная цяга дзякуючы канструкцыйным палепшанням значна ўзмоцненая.

Умовы службы

Савецкія пілоты жылі ў былых японскіх казармах, старых, няўтульных, без каналізацыі і водаправода. Ежу гатавалі і прывозілі ў казармы кітайцы. Лётчыкі насілі форму Кітайскай арміі, але без знакаў адрознення. На баявым заданні прыходзілася вылятаць па 2-3 разы ў суткі. Часта па некалькі гадзінаў даводзілася сядзець у кабінах самалётаў, чакаючы каманды на вылет. Ва ўмовах вільготнага і спякотнага клімату гэта станавілася пакутай. У адрозненне ад амерыканскіх, савецкія асы не мелі кампенсуючага касцюма, а выкарыстоўвалі кіслародныя маскі. Вялікія перагрузкі ў палёце спрыялі памылкам, за якія даводзілася расплачвацца жыццём.

Валянціна ДУНІНА

Сезон стартуе сёння! Зборныя рыхтуюцца да чэрвеня

Першы тур беларускага футбольнага першынства стартуе сёння. У ім будуць згуляны матчы ў сямі парах: ФК «Маладзечна» – «Славія» (Мазыр), «Шахцёр» (Салігорск) – «Днепр-Трансмаш» (Магілёў), «Дынама» (Мінск) – «Нёман-Белкард» (Гродна), ФК «Гомель» – БАТЭ (Барысаў), «Дынама» (Брэст) – «Белшына» (Бабруйск), «Нафтан-Дзевон» – «Тарпеда-МАЗ» (Мінск), «Ведрыч-97» (Рэчыца) – «Лакаматыў-96» (Віцебск).

Усяго ў юбілейным, дзесятым чэмпіянаце Беларусі ўпершыню прымаюць удзел толькі 14 камандаў (для абвастрэння канкурэнцыі), з якіх дзве горшыя пасля фінішу пакінуць першы дывізіён, а астатнія падзеляць прызавыя месцы ды пуцёўкі ў еўракубкі. Асноўнымі прэтэндэнтамі на перамогу ў першынстве лічацца «Славія» і БАТЭ. Таксама выказваюць свае прэтэнзіі мінскае «Дынама» ды бабруйская «Белшына». Другі тур чэмпіянату будзе згуляны ўжо ў гэтую нядзелю, і ў такім тэмпе пройдзе ўсё першынство.

Тым часам галоўны трэнер нацыянальнай зборнай Эдуард Малафееў адабраў 34 футбалістаў на 24 красавіка, калі зборная правядзе таварыскі матч паміж сваім першым і другім складам. Гульня будзе праходзіць ужо ў рамках падрыхтоўкі да чэрвеньскага выязнога турнэ зборнай: 2-га — у Арменію, 6-га — у Нарвегію – у рамках адборачнага турніру да чэмпіянату свету.

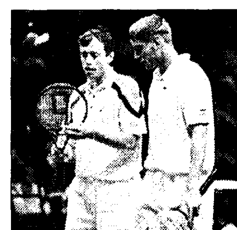
Маладзёжная зборная таго ж 24 красавіка ў Італіі правядзе таварыскую гульню з маладзёжнай зборнай гэтай краіны, рыхтуючыся да свайго аналагічнага па маршруце чэрвеньскага турнэ.

Аляксей ШЫДЛОЎСКІ

Беларускі тэніс прасочваецца ў вышэйшы свет

З мінімальным адрывам 3:2 нацыянальная мужчынская зборная Беларусі па тэнісе перамагла сваіх зімбабвійскіх калегаў за права выхаду ў наступны этап адбору ў вышэйшы свет камандная тэніса. Гульні праходзілі, каб было прасцей, у рамках дывізіёна 2 розыгрышу кубка Дэвіса. Пераможца пары Беларусь – Зімбабве выходзіў у апошні этап турніру, дзе будзе разыгранае права гуляць у наступным сезоне ў дывізіёне 1 – эліце сусветнага тэніса, дзе нават прайграць не сорамна з-за ўзроўню выступаючых там камандаў. І вось цяпер наша каманда чакае жэрбія, каб даведацца, хто ж з камандаў будзе наступным сапернікам. А варыянты такія: Марока, Эквадор, Чылі, Чэхія, ЗША, Славакія, Бельгія, Іспанія, Харватыя, Румынія, Італія, Узбекістан, Вялікабрытанія, Індыя, Аргенціна.

Тым часам беларускія тэнісісты адпачываюць ад адзіночных турніраў, беларускія жанчыны зрабілі чарговую спробу зарабіць сабе рэйтынгавыя ачкі. Таццяна Пучэк на турніры ў партугальскім горадзе Эштарыле ў першым крузе вельмі ўпэўнена правяла першы сет з італьянкай Таццянай Гарбін — 6:2, але два наступныя прайграла — 1:6, 2:6 — і выбыла з турніру. Такім чынам, беларускі жаночы тэніс у гэтым сезоне па-ранейшаму знаходзіцца ў стане трупа.

Тым часам Расію з розыгрышу кубка Дэвіса выбілі шведы

Аляксей СТАЎСКІ

Галоўны рэдактар **Павел ЖУК**

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі
Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдадзена з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук.
Выдавец — рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка на паліграфічным РУП «Чырвоная звязда»
220073, г. Мінск, Першы загарадны завулак, 3. Заказ №1699 Нумар падпісаны ў друк 10/04/2001 (15:00) Наклад — 9.370